

22

Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

M. SOLOMON - I.M. ȘTEFAN

Sahariana

★★

EDITATĂ DE REVISTA ȘTIINȚĂ și TEHNICĂ

MAX SOLOMON şi I. M. ŞTEFAN

SAHARIANA

povestire din era atomică

*** ***

Colecţia "Povestiri Ştiinţifico-Fantastice"

22

(continuare din nr. 21)

Capitolul VIII

UN ACT FARA PRECEDENT ÎN SAHARIANA

Ca în fiecare dimineaţă, aerul parcului fusese ozonizat în mod artificial. Tăun, care se sculase o dată cu răsăritul soarelui, îl inspira adânc în piept. Îi aducea aminte de excursiile pe care le făcuse în tinereţe pe culmile stâncoase ale Pietrei Craiului. Aici se amesteca însă cu parfumul minunat al portocalilor şi mandarinilor, al florilor de magnolia şi al acaciei odorate.

Mergea repede, preocupat, scoţând din când în când din buzunar un carnet în care se afla o mică hartă a parcului, pe care o cerceta cu atenţie. Trecuse tocmai de un mare bazin, în care se cultivau experimental, în soluţii de săruri, plante nutritive, când la o cotitură se trezi pe neaşteptate faţă în faţă cu doctorul François.

Nu-şi putu stăpâni o tresărire, pe care medicul o observă.

– Aşa devreme prin parc? îl întrebă acesta.

Tăun îi răspunse ironic că plimbările de dimineaţă îi făceau foarte bine, deşi nu erau prescrise în tratament. Apoi adăugă:

– Deci şi dumneata spionezi bolnavii? Frumoasă meserie! V-aţi transformat în umbrele existentei noastre cronometrate.

François râse.

– Auzi idee! Eşti cam pornit, recunoaşte! Mă duc, ca în fiecare dimineaţă, să vâslesc la centrul sportiv al lacului nostru. Doar nu vei fi crezând că sunt medic şi în afara orelor de lucru. Nu vrei să mă însoţeşti? N-ai decât să

schimbi ruta plimbării.

Vădit încurcat, Grigore nu ştia ce să răspundă. Tăcerea se prelungi îndeajuns pentru ca să stârnească şi mai mult nedumerirea lui François.

– De ce să vin… bâigui Grigore în sfârşit. Mă duc spre aleea de bananieri. Acolo… e mai frumos.

Medicul îl privi pe Tăun îndelung cu ochii lui mari şi limpezi, încercând sa ghicească ce se petrece cu el. Dar Tăun îi ocolea privirile, fixând un punct în gol. Ceva nu era în regulă, dar ce anume, n-ar fi putut spune. Poate că bolnavul îşi cucerea în felul acesta un crâmpei de libertate nevinovată. De ce să i-o fure?

– Ascultă, prietene. Nu ne condamna atât de aspru. După cum ştii de mult, şi eu sunt de părere că vi se aplică un tratament prea riguros, nu tocmai uşor de îndurat. Totuşi, mai devreme sau mai târziu, vă va vindeca. Gândeşte-te cum te simţeai când te-ai trezit din semnul terapie şi cum te simţi acum. Ai fost pus pe picioare.

Tăun zâmbi.

– Fiziceşte da, dar restul? îmi simt uneori nervii întinşi ca nişte coarde gata să se rupă. Nu oricine se complace în situaţia unui căţeluş purtat de zgardă. Cunosc argumentele colegului dumitale, doctorul Naser: „Caz unic”, „mai bine prudentă excesivă decât eşecuri”, ’ „Curând se va obişnui”. Dar ce-mi pasă mie de toate astea? De ce să mă aleg eu cu ponosul prudenţei voastre?

– E uşor de spus. Dar noi, medicii, suntem aceia care purtam răspunderea însănătoşirii dumitale. Privirile întregii lumi sunt aţintite spre sanatoriului nostru, în care sunt trataţi bolnavi atât de neobişnuiţi, cum e climatologul Tăun şi naufragiaţii cosmici.

Tăun se hotărî să curme discuţia:

– Va să zică e vorba de renumele sanatoriului. Sigur – argumente se găsesc! Dar ce sens are tot ce vorbim noi?

Ştiu ca nu vă pot convinge. Numai să nu fie nevoie, după readaptare, de un nou tratament, pentru remedierea efectelor tratamentului actual… Şi acum, la revedere.

Doctorul reţinu câtva timp mâna întinsă a lui Grigore într-a sa.

– Sunt multe lucruri adevărate în ceea ce spui. Prea le vezi însă pe cele în negru. Într-un caz ca al dumitale, bâjbâim şi noi. Eu îţi doresc sa intri cât mai curând în viaţa noastră de toate zilele. La revedere!

Fiecare porni pe drumul sau.

Tăun era acum şi mai grăbit. După ce merse o bună bucată de drum, începu să alerge, cu carnetul deschis în mână.

Când ajunse, în sfârşit, în faţa zidului care înconjura staţia sanatorială de televiziune, se uită atent de jur împrejur. Apoi se ghemui într-un tufiş. Voia să confirme înţelegerea pe care o luase cu profesorul Gromov, cu două zile mai înainte, după ce Ilona Erdely descoperise staţia.

Formă un indicativ televizofonic şi curând pe ecranul micului aparat apăru chipul bătrânului.

– Ei, tinere, cum merge cu necazurile readaptării? Pe când la treabă? Sau poate că au de gând să te pună în spirt şi să te păstreze ca piesă de muzeu…

Grigore şopti repede în televizofon:

– Menţii propunerea, profesore Gromov?

– Sigur că da, mai mult ca oricând. Abia aştepta Da-i drumul, frate Grigpre!

Glasul lui Grigore căpătă un accent cald:

– Îţi mulţumesc mult, mult de tot!

După ce convorbirea luă sfârşit, Tăun supuse aproape cu voce tare:

– Dacă de data asta televizorul sanatoriului n-a fost tocmai în urmărirea mea, avem toate şansele să scăpăm pentru totdeauna de ei.

Cu un gest rapid, sari peste zidul de piatră şi se

ascunse repede îndărătul unui arbore.

Ciudata clădire tronconică părea goală. După cum se aşteptase, la ora aceasta televizorul sanatorial nu era în funcţiune.

Grigore simţea acum o strângere de inimă Era pe cale să comită o faptă care era probabil fără precedent în secolul al XXI-lea. Totuşi, la naiba!Viaţa nu ştie să aştepte. Doar nu-şi putea îngădui s-o risipească pentru cheful unor doctori. Şi apoi, ceea ce fac ei, aceşti medici, e moral? Cine le dă dreptul să-l cerceteze ca pe o gâză sub lupă?

O porni hotărât spre staţie. Deschise uşa cu uşurinţă, prin simpla apăsare a butonului pe care scria „Intrare”. Un mic antreu şi apoi pătrunse în încăperea care adăpostea instalaţia.

Trebuia sa acţioneze repede. Dar când începu să cerceteze cu atenţie aparatura care se afla în faţa sa, îl cuprinse îndoiala.

Se aşteptase să găsească uşor piesa centrală a televizorului. Se aştepta la un transformator de alimentare sau la transistor,i piese mici, al căror element esenţial îl formează semiconductorii de germaniu, sau de oxizi metalici şi care au un rol esenţial în dispozitivele de televiziune îşi închipuia că demontarea a una sau două piese de acestea ar fi îndemnat scoaterea din funcţiune a agregatului, până la găsirea defectului şi punerea a noi piese.

Dar lucrurile nu stăteau aşa cum nădăjduise Tăun.

Trei oglinzi metalice, aşezate în planuri care făceau între ele unghiuri diferite, formau partea cea mai masivă a instalaţiei. Dar nu asta căuta el. Trebuia să descopere piesa cu adevărat esenţială, elementul sensibil, acela care transforma radiaţiile luminoase în impulsuri electrice.

Se apropie de ferestrele clădirii. Le examină. Păreau făcute dintr-o sticlă perfect transparentă. Să spargă o

fereastră? Ar fi făcut zgomot şi nu avea niciun sens. Se pregătea să examineze restul pieselor, când îl fulgeră un gând.

Se întoarse din nou către una dintre ferestre. O cercetă cu mai mare atenţie şi observă abia acum nişte striaţii fine, paralele, pe suprafaţa sticlei. Se scotoci prin buzunare. Ştia că are o lupă puternic măritoare. O găsi. Privi atent, cu ajutorul instrumentului, striaţiile. Nu încăpea nicio îndoială. O pulbere fină, argintie, le umplea. Grosimea striaţiilor era cam cât a zecea parte dântr-un fir de păr. Nu putea să se dumirească asupra rolului lor. Dar era sigur că formau piese de importanţă capitală pentru întregul dispozitiv.

Începu să zgârie sticla cu vârful de diamant artificial al creionului său de înregistrare. Treaba mergea uşor şi repede. Făcu repede operaţia la toate ferestrele clădirii tronconice.

După ce termină tot ce îşi propusese, părăsi staţia.

Curând se afla din nou pe aleele umbroase ale parcului. Ora întâlnirii cu Ilona trecuse. Era însă sigur că o va găsi în punctul stabilit şi porni repede într-acolo.

Deodată zări o siluetă neagră, care se mişca chiar în poieniţa unde era fixată întâlnirea.

Se îmbrăcase în negru? De ce oare?

Grăbi paşii, dar după câteva clipe se opri brusc în loc. Nu era Ilona! Unul dintre horticultorii sanatoriului îşi făcea de lucru pe lângă nişte tufe.

Tăun simţi că îi năvăleşte sângele în cap. Câte ghinioane! Mai întâi întâlnirea cu doctorul François, apoi greutăţile de la staţia de televiziune, acum asta…

Unde putea fi Ilona? Ce era de făcut?

Dacă pornea în căutarea ei, risca să fie zărit căci trebuia să dea în primul rând ocol poieniţei. Dacă mi-o căuta, aşteptând să plece omul cu florile, se făcea prea târziu. În parc ar fi venit tot mal mulţi bolnavi şi proiectul lor ar fi eşuat.

Din spatele lui, cineva îi acoperi ochii cu degetele.

–Ilona, în sfârşit! şopti Tăun, întorcându-se repede şi cuprinzând-o cu braţul.

Îi spuse că nu mai aveau să se teamă din partea staţiei, pentru cel puţin două-treî ore. O porniră împreună pe drumul care ducea spre o ieşire dosnică a parcului, pe care Tăun o descoperise cu o zi în urmă.

Păşeau alături, braţ la braţ, cu sentimentul unei mari îndrăzneli. Freamătul vegetaţiei multicolore, în bătaia vântului de dimineaţa, li se părea amândurora preludiul unei noi etape a vieţii.

Capitolul IX

VIZITA NEAŞTEPTATA ŞI TARDIVĂ

Mătuşa Maria, o femeie mărunţică şi fără astâmpăr, aştepta de multă vreme nerăbdătoare, într-unul din saloanele sanatoriului saharian.

La coborârea din racheta intercontinentală nu se simţise tocmai bine. Medicii din sanatoriu îi restabiliseră însă uşor buna dispoziţie, supunând-o unui tratament care influenţa asupra stării generale a organismului, prin intermediul unei combinaţii de senzaţii de culoare şi miros.

La sosirea ei, Tăun nu se afla în clădirea sanatoriului şi trimiseseră de aceea după el. Se resemna deci să-l aştepte.

– Asta-i riscul când vrei să faci surprize nepoţilor şi vii neanunţată! îşi zise bătrâna. Dacă lui Grigore i-o fi plăcând şi acum s-o ia razna pe coclauri, ca pe vremuri, apoi ţin-te bine şi aşteaptă-l până ţi se urăşte.

Îşi deschise geanta şi începu să înşire pe masă lucrurile pe care le adusese cu ea. Erau fotografii ale părinţilor climatologului, imagini din oraşele ţării aşa cum arătau în

deceniul al II-lea al veacului al XXI-lea, câteva scrisori de la prieteni, tăieturi din ziarele anului în care avusese loc Congresul de la Tuanin, vechiul aparat fotografic al lui Grigore şi alte obiecte. Adusese şi câteva monezi din secolul al XX-lea, când oamenii se mai serveau de bani pentru a plăti diferite mărfuri şi servicii, un toc rezervor cu cerneală, un mic bec electric şi alte câteva relicve.

Timpul trecea.

Coordonatorul sanatoriului venise tocmai să-i spună că va mai trebui să aştepte puţin, când doctorul Naser intră în salon, vizibil tulburat.

– A fost cercetat tot parcul. Lipseşte şi Ilona Erdely. Mă tem ca…

Doctorul Beram îl întrerupse nervos.

– Şi tocmai astăzi s-a stricat televizorul special! N-a fost încă reparat? Mecanicii noştri…

– Cu stricăciunea asta e ceva ciudat, îl întrerupse doctorul Naser. Ferestrele receptoare au fost – pur şi simplu – zgâriate.

– Plutim, cu alte cuvinte, în plin mister, observă coordonatorul, încercând să surâdă. „Răzvrătiţii” au şters-o. Mă rog, ca în romanele de aventuri de acum o sută de ani.

În clipa aceea pătrunse în salon doctorul François.

– Poarta mascată din fundul parcului a fost găsită întredeschisă! strigă el de la uşă.

În odaie se lăsă o tăcere care se prelungi multă vreme.

Toţi ştiau acum ce se petrecuse. Prima care începu să vorbească fu însă mătuşa Maria

– Auzi ce pacoste! Măcar de l-aţî mai fi reţinut o zi două pe aici. Ce i-aţi făcut maică, de n-a mai putut să rabde? Orice mi-aş fi putut închipui, dar nu mă aşteptam să fac o călătorie de atâtea mii de kilometri pe degeaba!

Medicii nu-l răspunseră. Părăsiră unul după altul încăperea. Ultimul care ieşi fu Francois. Ajuns în uşă, se mai întoarse încă o dată şi o privi îndelung pe bătrână.

Apoi plecă şi el. Nu ştia prea bine dacă era bucuros sau nemulţumit de cele petrecute.

Capitolul X

EVADAREA

Trecuse vreo oră de când Tăun izbutise să scoată din funcţiune staţia de televiziune, când două umbre se strecurară, nevăzute de nimeni, prin poarta din fundul parcului.

Ajunşi dincolo de zid, Grigore şi Ilona se opriră locului. Tăun, care nu mai ieşise în stradă, avu nevoie de câteva clipe de adaptare. Mişcarea care se desfăşura în fata lui era de-a dreptul ameţitoare. Rachetele, helicopterele şi platformele individuale zburătoare, care decolau şi aterizau în piaţa din apropiere, circulaţia rapidă a benzilor de transport, încărcate cu diferite produse, pe una din laturile străzii, formele foarte variate ale construcţiilor care se ridicau de ambele părţi ale drumului, – toate îi dădeau un simţământ ciudat.

Cei doi fugari, adăpostiţi de o boltă din zidul sanatoriului, priveau neobservaţi lumea din faţa lor.

După ce se obişnui întrucâtva cu mişcarea vehiculelor, Tăun îşi dădu seama încetul cu încetul că unele lucruri făceau din strada aceea, cu toată mişcarea rapidă, un loc îmbietor. În primul rând, feţele oamenilor. Varietatea tipurilor: blonde – slave şi germane – oacheşe: indiene, chipuri măslinii şi mongole, chipuri smeade arăbeşti. Şi chipurile acestor oameni erau vesele, limpezi. Arareori puteai zări câte un om singur. Mergeau în grupuri de câte trei-patru, fie pe jos, fie în vehicule.

Erau apoi gesturile acestea fireşti cu care tinerii ţineau talia fetelor. Erau hainele acelea simple, largi, divers colorate, alcătuind un ansamblu animat. Strada era veselă. Şi era curată ca o figurină de cristal de munte,

proaspăt ştearsă.

Ilona se strânse lângă Tăun. Senzaţia de nelinişte în faţa mulţimii o mai cuprindea şi acum. Îl îndemnă pe Grigore să se grăbească, arătându-i cabinele viu colorate din mijlocul străzii.

– Cu un vehicul dintr-acesta vom călători! spuse ea.

– Ce fel de vehicul? întrebă Tăun, neîncrezător. Unde-i sunt roţile?

– Şi totuşi, ne va duce foarte bine, zise Ilona râzând. Să ne grăbim, căci pleacă. Nici nu ştii ce noroc am avut că am găsit drumul staţionând!

Grigore Tăun făcu ochii mari. Ar fi vrut să ceară lămuriri asupra expresiei "am găsit drumul staţionând", dar nu era timp de aşa ceva şi o urmă în grabă pe Ilona. Câteva secunde mai târziu, şedeau amândoi pe canapeaua comodă a unei cabine.

Vehiculul se puse într-adevăr curând în mişcare. Dar nu se deplasa numai el, ci toate celelalte cabine aflate în partea centrala a străzii. Mai precis, se mişca banda principală a drumului pe care se aflau, purtând toate cabinele, cu o viteză apreciabilă.

Din când în când, un vehicul luneca spre dreapta, până ajungea pe o bandă-laterală. Aceasta începea atunci să înainteze mai încet, până ce se oprea cu totul. Pasagerii ajunşi la destinaţie coborau.

De o parte şi de alta a străzii clădirile oraşului defilau într-o trecere rapidă. Unele păreau adevărate palate, cu un aspect monumental, dar majoritatea construcţiilor aveau dimensiuni mai mici. Acestea din urmă erau clădiri de 5-6 etaje, cu siluete simple, dar elegante, aşezate în mijlocul unor parcuri. Numeroasele verande şi acoperişuri-terase erau bogat ornamentate cu arbuşti şi flori.

– Un adevărat oraş-grădină! observă Grigore, care începuse să se obişnuiască cu ritmul rapid al circulaţiei şi nu se mai sătura contemplând aspectul acestui centru

urban.

Ilona, care se afla lângă tabloul de comandă al vehiculului, nici nu-l auzi. O preocupa cu totul altceva. Şi, ca întotdeauna când îşi concentra atenţia, buzele i se ţuguiau ca acelea ale unui copil care se răsfaţă.

– De unde spuneai că trebuie să luăm trenul subteran spre El- Solohu? întrebă ea cu o voce din care răzbătea o oarecare nemulţumire.

– De la Kadar, răspunse Grigore. Aşa mi-a explicat cel puţin Gromov. Dar de ce întrebi?

– Cred că am încurcat-o! Ne găsim pe un drum rulant care nu duce într-acolo. Pe tabloul de comandă nu e nicăieri însemnată această localitate. Ce e de făcut?

Grigore se gândi puţin, apoi spuse:

– Ştii care e părerea mea? Apasă pe un buton oarecare. Vom coborî la staţia respectivă şi ne vom interesa cum putem ajunge la Kadar.

Ilona îl ascultă.

Acum drumul mobil ieşise din localitatea unde se afla sanatoriul. Trecea printre lanuri bogate de cereale care păreau că nu se mai sfârşesc, printre crânguri de un verde intens; străbătea diferite aşezări, care fiecare în felul ei forma un ansamblu arhitectonic distinct. Comun tuturor aşezărilor erau zonele colorate, grupe de plantaţii verzi, roşii, albastre, violele.

Capitolul XI

TROMBA DE APĂ

Erau instalaţi de mai bine de jumătate de oră în cabină, când deodată aceasta alunecă spre dreapta, pe o bandă secundară. Vehiculul continuă să înainteze un timp,. Cu o viteză din ce în ce mai redusă şi apoi se opri într-o mică piaţă. Aceasta se găsea pe un platou înalt, de unde se zărea ţărmul mării. Uşa se deschise singură şi

coborâră amândoi.

Nu se vedea în apropiere nici un om, şi Grigore Tăun, obosit de întâmplările acestei dimineţi agitate, ar fi dorit să se odihnească câteva clipe.

Voia tocmai să-i împărtăşească acest gând Ilonei, când dinspre mare începu să se audă un vuiet surd, care creştea treptat în intensitate. Privind într-acolo, nu zăriră un timp nimic care sa le atragă atenţia. Pe urmă, dintr-o dată, apa începu să se învolbureze. Valurile care loveau în maluri se succedau tot mai repede.

La vreo câteva sute de metri în largul mării ţâşni, cu un zgomot puternic, un gigantic şuvoi de apă.

Ţinându-se de mână, cei doi evadaţi priveau speriaţi tromba ameninţătoare.

Aceasta se ridică repede până la o înălţime considerabilă. Pe cer se desena acum un curcubeu multiplu, care-şi tremura în zări faldurile diafane.

Valurile marine urcau tot mai sus colină, ameninţând să înghită şi platoul pe care se găseau Grigore şi Ilona.

Începură să alerge, depărtându-se de mal. După puţină vreme, Ilona se împiedică şi căzu.

– Nu are niciun rost să fugim, Grigore, îi spuse ea, în timp ce acesta o ajuta sa se ridice. Mai bine să ne adăpostim undeva.

La câţiva metri de ei se afla intrarea unui tunel, care cobora pieziş în pământ. O luară spre deschizătura lui. Când ajunseră la câţiva paşi de gura tunelului, ieşi şuierând un vehicul de forma unui fus, care se opri în faţa lor. Uşa acestuia se deschise larg, invitând parcă pe nişte pasageri nevăzuţi să urce. După câteva secunde, se închise la loc şi vehiculul o porni pieziş în sus, asemenea unei păsări care-şi ia zborul.

Grigore şi Ilona se priviră nedumeriţi.

În acest timp, coloana de apă care se ridicase din mare, se desfăcea în jerbe colosale. Pe cei doi fugari îi cuprindea o nelinişte, ca în faţa semnelor care

prevestesc erupţia unui vulcan. Trebuiau să se adăpostească cu orice preţ.

Un al doilea vehicul îşi făcu apariţia din tunel.

Grigore Tăun se hotărî să nu mai aştepte, în câţiva paşi fu împreună cu Ilona lângă navă, iar când uşile acesteia se deschiseră, săriră înăuntru.

*

*   *

Vehiculul avea şase locuri şi era construit dintr-un material transparent. Decola lin, fără cea mai mică zdruncinătură.

Abia plecase, când Ilona scoase un strigăt de bucurie: – Uită-te la tabloul de comandă, Grigore! îi arătă unul dintre zecile de butoane ale plăcii triunghiulare. Deasupra lui, pe un disc argintiu, era însemnat cu litere albastre numele localităţii unde doreau să ajungă.

EL—SOLOHU

Tăun apăsă pe buton cu un simţământ de uşurare. Nava aeriană execută un viraj larg spre stânga şi, după puţin timp, începu să zboare iar în linie dreaptă.

Tromba de apă nu se mai vedea. Dedesubtul vehiculului aerian se desfăşura însă o privelişte tulburătoare. Sahariana…

Ţara viselor tinereţii, tara pentru cucerirea căreia venise de pe malurile dunărene să lupte cu dunele de nisip. O contempla cu emoţie, cu o nesfârşită duioşie.

O adevărată geometrie telurică, alcătuită din fete de cerc, lacuri cu argintul apelor scânteind în soare, paralelipipede verzi de arbori în rânduri strânse, o vastă reţea de canale, – toate acestea împodobind podişuri largi, înconjurate de terase în trepte. Semănând cu nişte valuri încremenite, dealurile îşi înfăţişau podoabele verzi.

Benzile şoselelor urmau elegant linia de pantă lină şi

atingeau cu nenumăratele lor ramificaţii grădinile, lacurile, livezile.

Vedeau prin aparatele de apropiat oamenii, vegetaţia, clădirile din care ieşeau vehicule încărcate cu uriaşe cantităţi de produse de tot felul. Ansamblul şi fiecare amănunt în parte îţi dădea o impresie de vigoare şi siguranţă.

– Aici a fost deşert, şoptea Tăun, cu un fel de evlavie. Omul a ajuns să lucreze la scară planetară. Şi va veni vremea când va lucra la scară cosmică…

*

* *

Se aflau într-un vehicul de excursie de mică viteză. Aparatele de bord indicau o viteză constantă de 1.000 kilometri pe oră, adică o viteză de aproximativ 20 de ori mai mică decât a obişnuitelor avioane stratosferice, despre care citiseră în toate ziarele Saharianei.

Ilona se întinse leneş în scaun. Privea acum în sus, spre cer, prin luminatorul superior al vehiculului aerian. Observă surprinsă că bolta nu mai era de un albastru pur. Avea nuanţe cenuşii-roşiatice. Soarele se vedea ca printr-o sită fină de nori.

– Priveşte, Grigore, la cer! De ce o fi având culoarea asta?

– Suntem înaintea ploii, îi explică el. Ceea ce vezi sunt filtrele calorice, pulberi fine de silice, amestecate cu îngrăşăminte pulverizate. Ele reduc prin absorbţie radiaţia solară, care altfel ar ajunge integral la pământ. Ploaia antrenează cu ea aceste pulberi răspândite în cursul dimineţii. După precipitaţie, cerul devine perfect senin. Iar rolul de agent răcoritor îl ia evaporarea apei căzute.

Ilona îl privi mirată.

– De unde ştii tu toate astea?

– Păi măcar atât să fi aflat până acum din puţinele

lecturi de specialitate, spuse Tăun surâzând.

– Dar tromba aceea, ce să fi fost?

Grigore se gândi un timp înainte să răspundă.

– Ştiu eu? Acum, că mă gândesc liniştit, cred că ne-am speriat degeaba. Probabil că face parte din complexul de măsuri menite să provoace ploaia. Îl vom întreba neapărat pe profesorul Gromov.

Vehiculul începu să coboare.

– Nădăjduiesc că la El-Solohu traficul nu e aşa de intens ca în localitatea de unde am plecat, observă Ilona. Drept să-ţi spun, mă cam apucă ameţeala rând mă gândesc să mai am de-a face cu străzile secolului al XXI-lea!

Când mă gândesc la cele ce vedem noi azi, mi se pare că trăim în sens invers aventurile eroului lui Mark Twain, yankeul de la curtea regelui Arthur, care s-a întors din veacul al XIX-lea în veacul al VI-lea. Cred că dacă unul din cavalerii regelui Arthur s-ar fi găsit dintr-o dată în mijlocul unei mari pieţe din Budapesta anului 1956, ar fi fost tot atât de zăpăcit, cum suntem noi când luăm contact, pentru prima oară, cu circulaţia de astăzi.

– Exagerezi, Ilona! La urma urmei, acest aşa-zis ritm trepidant este cu totul suportabil. Mi-a trebuit doar un elementar efort de adaptare ca să mă obişnuiesc. Nu, nu sunt şi nu voi fi un cavaler arthurian!

– Pe satelitul nostru n-am avut însă nici tramvai, Grigore. Mie mi se pare ceva mai greu. Deşi m-am mai plimbat de câteva ori pe aceste străzi.

– Voi fi bătrânul tău cavaler, de tip veac XXI.

– Tânărul meu cavaler, Grigore, spuse Ilona, lipindu-şi obrazul de braţul lui şi privindu-l de jos în sus, cu ochii larg deschişi, în care surprindeai o scânteiere şăgalnică.

Acum nava nu mai era decât la vreo două sute de metri înălţime. Dedesubtul ei se desenau construcţiile rustice ale unei mici localităţi. Privită de sus, părea un cartier al unui oraş aruncat departe de centru, dar legat

de el printr-o şosea lungă, dreaptă şi mobilă. Privind mai atent, puteai observa că de jur împrejurul oraşului către care zburau se găseau din loc în loc asemenea mici aşezări. Dacă le-ai fi unit pe toate printr-o linie, obţineai un poligon uriaş, care înconjura oraşul El-Solohu.

După coborârea din vehicul, se odihniră un timp pe o bancă din grădina centrală a localităţii. Apoi o porniră spre casa profesorului Gromov.

Acum, când erau atât de aproape de ţintă, când izbutiseră să scape de lumea închisă a sanatoriului, începu să-i macine o nouă îndoială. Vor fi oare în stare să reziste iureşului vieţii noi? Nu întrerupseseră prea devreme viaţa din sanatoriu?

Şi deşi niciunul, nici celălalt nu spuse nici un cuvânt, îşi ghiciseră unul altuia gândurile şi simţeau nevoia să se apropie şi mai mult, pentru a-şi alunga reciproc temerile.

Partea a II-a
SECOLELE FAŢĂ-N FAŢĂ

Capitolul XII

ÎNTÂLNIREA CU GROMOV. A DOUA RENAŞTERE

Orice s-ar spune, întâlnirea profesorului cu Tăun şi "fata cerului", cum o botezase bătrânul pe Ilona, nu era ceva obişnuit. Se aflau faţă-n faţă oameni care reprezentau două veacuri şi două lumi deosebite. Se întâlneau prieteni vechi, care aveau să reînnoade firul rupt cu zeci de ani în urmă.

Gromov şi Tăun se îmbrăţişară. Cu toată emoţia care-l stăpânea, Gromov zâmbea. Tăun nu-şi putea stăpâni lacrimile.

Ilona stătea sfioasă la o parte. Simţea o durere surdă. I

se părea că prietenul ei începe, din clipa aceea, să se înstrăineze, că îmbrăţişarea celor doi bărbaţi pecetluieşte o înţelegere care o exclude.

Întorcându-se spre Ilona., profesorul simţi în ochii ciudaţi ai fetei, cu irişi de un albastru neobişnuit, cu pupilele larg deschise, scânteierea unei mânii tulburi. El îi strânse mâna şi, privind-o drept şi prelung în ochi îi rosti de câteva ori numele până ce simţi cum rezistenţa ei se risipeşte.

Peste câteva clipe erau toţi trei aşezaţi în jurul unei mese scunde.

Mic de statură, cu o frunte bombată şi ochi mobili, Gromov nu avea nimic din înfăţişarea respectabilă a unui savant de altădată. Nici ochelarii şi nici vreo barbă stufoasă nu te împiedicau să descoperi acele trăsături deschise care trădează dragostea de viaţă, de oameni. Bătrân? Da, desigur, căci pielea obrajilor nu avea strălucirea tinereţii, iar zâmbetul, în care se amestecau bunătatea şi ironia, îi încreţea adânc culturile pleoapelor. Dar nici unul dintre acele semne dureroase ale bătrâneţii betege, nici o infirmitate vădiţă nu-ţi dădeau sentimentul că te afli în faţa unui om sfârşit, slab, neajutorat.

Cu ochii când la Grigore, când la Ilona, schimbând tonul de la un cuvânt la altul, astfel încât nu ştiai niciodată unde se sfârşeşte cu seriosul şi unde începe gluma, Gromov porni discuţia.

– Recunoaşte, Tăune, că datorezi ceva veacului nostru. Renăscut ca pasărea Phoenix din cenuşă, o iei de la capăt. Când te văd cum araţi, nu mă mir, zău, de fata asta cu păr de aramă, care n-a găsit ceva mai bun de făcut decât să te însoţească…

Tăun roşi ca un elev prins cu fiţuica încurcat, închidea şi deschidea un briceag cu un gest care-i era familiar încă de pe vremea primei lui tinereţi.

Ilona, amuzată şi împăcată acum, privea când la unul, când la celălalt. Profesorul începuse să-i placă. Îi plăcea

şi sfiiciunea lui Tăun faţă de dascălul său, o sfiiciune pe care n-o cunoscuse până acum.

– Profesore, aş da înfăţişarea mea şi vreo douăzeci de ani din viată pentru a nu mă simţi atât de ignorant, atât de nepregătit, atât de gol – atât de rupt de toate câte se întâmplă în lume.

– O, o! Să lăsăm dramele astea supraintelectuale. Crezi că toţi oamenii veacului nostru sunt biblioteci ambulante? Îţi pot prezenta mii de indivizi profund mulţumiţi, utili societăţii noastre, care nu ştiu să rezolve o integrală simplă.

– Bine, bine, dar eu am fost obişnuit să...

– Să fii întotdeauna primul... interveni Ilona.

– Şi crezi că este suportabil să fii printre ultimii? spuse repede Tăun.

Gromov simţea că discuţia lunecă spre un impas. Se lovi cu mâna peste frunte, ca şi cum ar fi uitat un lucru de seamă:

– Bine, dar sunt o gazdă cu totul imposibilă! Nu v-am oferit nici măcar o gustare!

Apăsând pe un buton, făcu să apară alături de el o măsuţă de serviciu, cu vase de cuart colorate în cele mai fine nuanţe, adevărate opere de artă după părerea lui Tăun. Vasele erau pline cu un lichid verzui. Fiecare dintre ele avea un tub transparent şi îndoit ca o lulea.

Profesorul îşi îmbie oaspeţii să guste băutura. Era un amestec de arome şi gusturi deosebite. Ilona şi Tăun sorbeau cu vădită plăcere. Simţeau cum o bună dispoziţie înviorătoare punea încetul cu încetul stăpânire pe ei. Aceasta nu avea însă nimic de-a face cu ameţeala pe care o produce alcoolul. Erau treji, proaspeţi şi sătui.

Tăun se simţea acum în stare să descifreze zece meteorograme – acele documente meteorologice cu care lucra el pe timpuri, când mai era cunoscutul climatolog Urigore Tăun, creatorul sistemului de previziune a fenomenelor meteorologice pe timp de un an, cu abatere

maximă de 20 de ore.

Tăun îl copleşi pe Gromov cu un potop de întrebări.

Voia să, ştie ce deveniseră oamenii cu care pornise împreună în lupta cu deşertul. Voia să ştie care este stadiul actual al ştiinţei,. Ce paşi esenţiali a făcut tehnica. Amesteca întrebări generale cu chestiuni particulare. Ce rol au cei şase sateliţi tereştri ficşi, despre care auzise vorbindu-se adesea la programele radar-televizate? Ce era cu tromba oceanică.?

Voia să ştie cum s-a născut Sahariana, de ale cărei începuturi era legată prima lui viaţă.

Voia să ştie, să ştie…

Tăun îşi exprima setea sa aprigă de cunoaştere a tot ce s-a realizat pe Pământ, a tot ce a devenit, în timpul somnului său, omenirea.

Pe Ilona o uimi şi o impresiona aceasta avalanşă. Nu-şi luase privirile de pe buzele lui Tăun câtă vreme durase îndelunga sa peroraţie interogativa. Acum îl privea pe profesor ca şi cum ar fi spus: „Ei, să te văd, maestre!”

Gromov clătină din cap cu sprâncenele încruntate a mirare prefăcută, cu buza lăsată în jos.

– Uite ce-i, Grigore, începu el, aplică un coeficient de reducere de 90% la întrebări şi-i dau drumul, îmi vine să cred că vrei să mă blochezi definitiv, ca să n-ai timp să-i fac curte „fetei cerului”. Să ştii că la noi, aici, nu faci treabă cu exclusivismul şi graba asta.

Ilona îşi trase scaunul lângă Gromov. Şi, răspunzând glumei, îi spuse cu un aer familiar:

– Nu mai e nevoie de curte. M-aţi cucerit, şi încă definitiv.

Gromov mângâie cu degetele buclele arămii ale Ilonei. De pe chipul său se risipi însă repede zâmbetul şiret. Trei cute verticale adînci îi brăzdară fruntea.

– Dacă stai să te gândeşti bine, începu el, nici nu sunt prea interesante şi nici prea plăcute toate. Închipuiţi-vă, de pildă, că m-aş apuca să vă descriu cazurile de

dezertare de la lupta pentru învierea Saharei, de pe vremea când nisipul, vântul şi cele 50° la umbră erau „plăcerile” obişnuite, iar scorpionii nu ezitau să-ţi viziteze cortul. Dar fiindcă intraţi în veacul acesta cu o întârziere de 50 de ani, mă simt dator să-l judec în faţa voastră.

– Prietene Gromov, înainte de judecarea veacului, spune-mi ce s-a întâmplat cu canadianul Lindsay. Îţi aduci aminte de el? Lucra la studiul microbilor rezistenţi la soare puternic. Îmi era prieten, bun prieten, cu toate ciudăţeniile lui…

– Şi de ce mă întrebi tocmai acum de el?

– Pentru că vorbeai de dezertori. Nu ştiu de ce, dar…

– Da, da! Ai presimţit bine. Lindsay este unul dintre cei care s-au frânt. Numai că el s-a frânt sub povara propriei lui pasiuni. Nu-şi îngăduia nici somn, nici odihnă. Era atât de prins în mreaja preocupărilor lui, atât de nerăbdător să descopere, să cucerească, să-şi atingă obiectivele, încât a mers mult peste limitele rezistentei sale fizice şi mai ales psihice.

Sfârşitul lui a început prin alcoolizare. Şi-a pierdut, încetul cu încetul, echilibrul. Toate încercările de a-l reeduca, de a-l redresa au dat greş. Era prea slab şi prea puternic. Într-un moment de nebunie, blestemând Sahara şi pe saharieni, a încercat – în văzul tuturor – sa arunce în aer edificiul central al federaţiei din El-Solohu, care pe atunci era un grup de corturi în jurul unei construcţii de piatră. Lindsay n-a dezertat, ci s-a frânt. Şi el n-a fost singurul din această categorie. Alţii s-au speriat repede de soare, de nisip, de viaţa în corturi, de nereuşita primelor încercări, întorcându-se spre locurile lor de baştină.

Ilona se chirci, se ghemui pur şi simplu sub braţul lui Gromov, ca şi cum s-ar fi adăpostit. Îl întrerupse.

– Bine, dar Lindsay trebuie să fi suferit teribil, iar cei care au plecat… în definitiv, ce aţi fi vrut de la ei? Să aştepte să se prăbuşească şi ei?

Gromov tăcu o clipă. Privea o cutiuţă de fildeş, pe care o scosese din buzunarul tunicii. Obiectul părea o jucărie. El atrase privirile Ilonei.

– Vedeţi, copii. Procesul Lindsay şi, în general, procesul dezertărilor a fost necesar pentru naşterea Saharianei. Aş spune că nici nu se putea altfel. A fost un proces de selecţie, iar oamenii cernuţi prin sita greutăţilor au alcătuit o temelie serioasă pentru această societate, pentru această naţiune internaţională. Iar Lindsay ne-a învăţat, prin jertfirea lui, cât de absurdă este forţarea limitelor puterii omeneşti.

În pauza care se lăsase între cei trei, fiecare urmărea gânduri proprii. Grigore îl revedea pe Lindsay atât de aproape încât parcă-i asculta hohotul acela supărător cu care canadianul îşi întâmpina prietenii. În vena de pe fruntea lui Grigore zvâcnea dureros sângele. Ilona întinse mâna spre "jucăria"pe care Gromov o lăsase să lunece pe jos.

– Vedeţi, continuă Gromov, după câteva secunde de tăcere, ne-am luat cu vorba şi nu v-am spus esenţialul. Uite, facem o convenţie. Nu mă întrerupeţi timp de câteva minute şi pe urmă întrebaţi tot ce vreţi, iar eu răspund tot ce pot... De acord?

– De acord! spuse Ilona, sucind pe toate părţile cutiuţa de fildeş. Iar Tăun repetă ca o îngânare: „De acord!”.

Ilona şi Tăun sorbiră din paharele de cuart băutura, cu care se obişnuiseră foarte repede.

– Veacul nostru, copii, reîncepu Gromov, veacul acesta al XXI- lea, culege harnic roadele seminţelor pe care le-a aruncat veacul al XX-lea, curajosul, risipitorul, darnicul, generosul veac al XX-lea. Să nu mă spuneţi la nimeni, dar părerea mea este că n-am realizat noi creaţii ştiinţifice mai importante decât teoria cuantelor, teoria relativităţii, mecanica ondulatorie şi toate teoriile fizicii întemeiate în primul pătrar al veacului trecut. Sigur că unii s-ar putea lăuda cu sistemul nostru de cercetare a

fenomenelor naturale – sistematic, în ansamblu şi nu numai pe ramuri, nu „bucăţică cu bucăţică”, cum spun unii în derâdere despre cercetarea ştiinţifică de acum o sută de ani –, s-ar mai putea lăuda cu transformarea biologiei, din ceea ce a fost acum o sută de ani, în ştiinţă adevărată, cu prefacerea artei medicale în ştiinţă. Alţii ar putea să vă aducă drept dovadă a superiorităţii veacului nostru faptul că noi am reuşit să creăm metode şi dispozitive practice pentru transformarea economică a oricărei forme de energie în energie atomică, chimică, biologică, fără să fie nevoie să trecem prin forma greoaie şi risipitoare a energiei termice. Ar putea să vă arate că imensele centrale termonucleare de altădată s-au transformat în instalaţii suple, de dimensiuni mici, şi că aburul a fost izgonit de pretutindeni, până şi din locurile unde e pregătită mâncarea. În sfârşit unii v-ar putea uimi cu amănuntul că în epoca noastră nu mai există orbi – orbi adevăraţi, cu defecte de vedere, că de ceilalţi, care au… orbul găinilor, nu ne putem plânge, avem destui –, dar toate acestea şi o mie de altele ca şi imensul material informativ strâns şi noile legi descoperite în fizică şi biologie, matematica nouă, nu sunt decât aplicaţii, extinderi şi generalizări ale descoperirilor veacului al XX-lea.

În veacul nostru, în societatea noastră sahariană, este însă transformată din rădăcini viaţa oamenilor. Noi suntem culegătorii roadelor bogate ale celei de-a doua Renaşteri.

Prima Renaştere, cea din Europa secolelor al XV-lea şi al XVI-lea, scuturând lanţurile ruginite ale întunecatului Ev Mediu, a chemat omenirea la conştiinţa dreptului de a lupta pentru propria ei fericire. Dar firmele pentru această luptă nu erau încă făurite. Omului îi erau închinate scrierile lui Erasmus din Rotterdam, operele şi gândurile lui Leonardo da Vinci, picturile lui Rafael, ştiinţa lui Galileu, invenţia lui Gutemberg. Înflorise în oraşe

năzuinţa spre frumos şi libertate. Dar totul semăna cu visul nutrit de nişte întemniţaţi care n-aveau cu ce să dărâme zidurile ce-i despărţeau de lumină.

A fost prima Renaştere, prima zvâcnire a conştiinţei omenirii pentru dreptul ei la fericire. Abia când s-au făurit armele luptei pentru fericire a putut fi cucerită libertatea. Iar eliberarea de exploatare, libertatea tuturor oamenilor şi a fiecăruia în parte, a însemnat a doua mare Renaştere. Ea a transformat visul la fericire în dreptul la muncă şi fericire.

Veacul nostru aduce oamenilor, fiecăruia dintre ei, o parte din fericirea omenirii, iar dreptul la muncă s-a transformat în dragoste, în pasiune pentru creaţie. Asta mi se pare esenţialul.

Se opri zâmbind.

– Şi, după cuvântarea asta, sunt gata să devin ţinta atacurilor. Daţi-i drumul!

– Eu întâi, spuse Ilona, ridicând un deget, ca o elevă cuminte.

– Aveţi cuvântul, spuse cu solemnitate prefăcută Gromov.

– Mai există vis în viaţa saharienilor? Sau totul e definitiv şi sigur?

– Or draga mea. Aş spune mai degrabă că toţi trăim. În fiecare zi, câte un vis, o aventură. Trăim, aproape fiecare dintre noi, la niveluri diferite, aventura cunoaşterii. E atât de mult de cunoscut! E atât de pasionantă lupta pentru cunoaştere! Trăim aventura dragostei, a construcţiei, a călătoriilor de-a lungul şi de-a latul lumii. Deosebirea faţă de trecut este doar că aventura o trăieşti şi n-o visezi numai. Tu însăţi, Ilona, vei trăi o mie de aventuri. Şi Tăun la fel.

Trăim, afară de asta, o mare aventură, prin care trece orice membru al societăţii sahariene, aventura pedagogică. Noi creăm în aceasta aventură individualitatea puternică a cuceritorilor planetei.

Şi trăim marea aventură a zborului interastral. N-avem suficientă vreme, Ilona, să trăim toate aventurile şi de aceea luptăm pentru prelungirea vieţii. Şi nimic nu-i definitivat, Ilona. Toate-s doar începuturile unor mari aventuri.

– Aşa e bine, conchise Ilona, cu ochi strălucitori.

Tăun o privi şi simţi începutul vag al unei îndoieli. Şi pentru că avea impresia că i s-ar putea citi pe figură ce simte dacă ar fi tăcut, întrebă într-o doară:

– Ce rol au sateliţii artificiali care se rotesc în jurul Pământului cu aceeaşi viteză ca şi aceea a planetei noastre?

Aproape că nu ascultă răspunsul lui Gromov.

– Sateliţii artificiali sunt staţii de absorbţie a energiei cosmice şi de transmitere a ei spre Pământ. Sunt strângătorii cuminţi ai unei părţi din energia infinită a spaţiului, cosmic, pe care omul de astăzi o foloseşte până şi pentru salubritatea oraşelor în care locuieşte.

După cum vezi, Tăune, par cu adevărat copilăreşti socotelile savanţilor din veacul trecut care calculau disponibilul mondial de energie după uraniul şi thoriul din zăcăminte. Ne stau la îndemână resursele fără limite de energie ale universului.

Abia la ultimele cuvinte se trezi Tăun din inerţia lui. Şi, aproape mecanic, puse a doua întrebare, pe care şi-o pregătise de mult:

– Şi cum stăm cu substanţa, cu materialele?

– Ei, asta-i treaba dumneaei, a chimiei, zise Gromov. Ea proiectează şi făureşte, la comandă, substanţe cu cele mai năstruşnice proprietăţii Nu sunt chimist. Dar pentru a vă face o idee despre ce pot înfăptui făuritorii substanţelor, priviţi în camera asta, priviţi în parc, priviţi materialele clin care sunt alcătuite vehiculele terestre, aeriene şi interplanetare, patinaţi pe masa plastică cu însuşiri de gheată, care poartă pe drept cuvânt numele de gheaţă caldă. Toate materialele pe care le vedeţi s-au

născut din nisipul deşertului, din apa oceanului; din aerul atmosferic şi din geniul acestei ştiinţe, care se numea, mândră, încă de pe vremea când nu era decât o ocupaţie minoră, – „arta sfântă”, ca şi cum şi-ar fi cunoscut destinul minunat.

Glasul profesorului era tot mai cald.

Astăzi chimia, înfrăţită cu biologia, sintetizează substanţa vie. Nu face, desigur, oameni ca aceia visaţi de nişte, minţi ciudate din veacul trecut, oameni care să fie fericiţi că sunt sclavi sau destinaţi din eprubetă să fie conducători. Dar creează microorganisme antipatogene, creează plante criptogame, în sfârşit merge cu paşi hotărâţi spre dezlegarea misterului vieţii.

Cât priveşte problema producţiei de bunuri materiale, limitele celor mai optimiste prevederi din trecut au fost cu mult depăşite. Statisticienii dorinţelor societăţii, cum se numesc cei care studiază nevoile oamenilor, transmit lunar comenzile sociale uzinelor, care le execută cu coeficienţii de siguranţă necesari.

Gromov se opri iar. Privi rând pe rând la cei doi oaspeţi.

– Cred că vă obosesc, dragii mei, oferindu-vă această pilulă concentrată, observă el după o vreme. De altfel, încercarea de a spune totul în câteva cuvinte nu prea are sens. Viaţa este un profesor cu care nu mă pot lua la întrecere. Aş vrea doar să accentuez asupra unui lucru care mi se pare o cucerire capitală a secolului nostru. Este vorba despre scurtarea până la ani, luni şi câteodată până la zile a intervalului dintre descoperirea teoretică, aplicarea tehnică şi generalizarea aplicaţiei tehnice. Cred că acesta este esenţialul.

La ultimele cuvinte ale lui Gromov. Ilona ridicase din sprâncene în semn de mirare.

Profesorul pricepu.

– Draga mea, spuse el cu un surâs pe buze, pe Pământul nostru nu a fost ca pe satelitul vostru. Era firesc ca cei câţiva robinsoni cosmici să cadă repede la

învoiala asupra necesităţii şi modului de a aplica descoperirile unuia sau altuia. La noi însă, Ideile răzbăteau cu greu. Din veacul al XX-lea erau centrale nucleare în oraşele mari, pe când în unele regiuni ale lumii oamenii mai foloseau unelte de piatră. Se elaboraseră metode de producţie a zahărului din substanţele atmosferei dar existau încă milioane de oameni care nu cunoşteau încă gustul acestui aliment. Existau ţinuturi în care relaţiile de colaborare dintre oameni luaseră locul relaţiilor de exploatare şi regiuni în care părinţii îşi vindeau copiii ca sclavi.

Pământenii erau risipitori şi zgârciţi, savanţi şi ignoranţi, puternici şi nevolnici. Veţi mai întâlni şi astăzi destule rămăşiţe ale inerţiei şi lanţurilor trecutului; veţi întâlni şi invidia, gelozia, ura, zgârcenia – o zgârcenie de un alt soi, dar o veţi întâlni –, veţi întâlni îngâmfarea – de obicei la cei mai puţin înzestraţi dintre oameni –, grosolănia, laşitatea, mă rog, toate florile mucegaiului uman. Dar efectele acestor slăbiciuni, vechi cât lumea, asupra marii mase a oamenilor sunt neînsemnate. Veţi întâlni şi ignoranţa, deşi mult, mult mai rar decât în trecut. Ilona privea atentă cutiuţa de fildeş. Un ac din acelaşi material, atârna de un lănţişor de o fineţe ireală. Capul de leu cu gura deschisă de pe fata superioară a cutiei părea executat cu dălţi de mărimea acelor cu gămălie.

Gromov îi întreba pe musafiri dacă vor să asculte o emisiune din spaţiile cosmice sau o operă clasică.

Tăun ceru să asculte simfonia „Omul”. Profesorul consultă codul muzical şi formă numărul corespunzător. Notele izvorâră discrete, clare.

Şi după ce muzica le aduse tuturor destinderea şi liniştea dorita şi începu să facă parte din atmosfera încăperii, gazda povesti mai departe, răspunzând la noi întrebări despre evoluţia ştiinţei şi societăţii. Cele mai multe convergeau acum spre ţinutul care fusese altădată

marea împărăţie a dunelor, Sahara trecutului. Sahariana de astăzi.

Capitolul XIII

CIBERNONUL

Râzând cu poftă la una din glumele lui Gromov, Ilona scăpă din mână cutiuţa de fildeş. Atunci se petrecu ceva cu totul neaşteptat.

Înspăimântată, ea înregistra neputincioasă sarabanda de sunete şi imagini ciudate, care populaseră dintr-o dată încăperea, stârnite parcă de o baghetă magică. Îşi ridică braţul: la cap, în semn de apărare. Poate că îşi pierduse minţile – o străfulgeră un gând…

Gromov râdea în hohote, fără să fie în stare să se oprească.

Tăun se ridică de la locul lui, luă în mână cutiuţa de fildeş şi o aşeză în poziţie normală pe masă. O linişti pe Ilona, care se aninase de braţul său.

Hohotind încă, Gromov introduse acul de fildeş într-un mic orificiu al cutiuţei şi opri astfel iureşul nebunesc al imaginilor în relief, care se desfăşuraseră în fata lor de-a-ndărătelea şi cucapul în jos.

– Bine, dar asta ce-i? izbuti, în sfârşit, Ilona să întrebe.

– Spune-i tu, Tăune, că eu nu sunt în stare. Ha, ha!

Tăun înţelesese, încă din clipa în care se pornise iureşul de imaginii, că era vorba despre un cibernon, aparat inventat prin anul 1985 şi care ajunsese în anul 2050 la proporţii atât de reduse incit putea să încapă într-un spaţiu de câţiva centimetri cubi. Şi-i spuse Ilonei ca aparatul acesta îşi are originea pe de o parte în maşinile de calcul electronice, care aveau memoria cifrelor, iar pe de altă parte în filmul în relief. Era în primul rând un aparat de recepţie, un fel de magnetofon care înregistra pe o bandă extrem de subţire sunetele şi

imaginile.

Gromov îl completă spunând că banda a dispărut şi că aparatul are acum drept receptor de sunete şi imagini un fir invizibil cu ochiul liber, care se înfăşoară şi se desfăşoară pe o suveică de un milimetru diametru şi trei milimetri lungime. Sub influenta sunetelor şi razelor de lumină, acest fir suferă modificări de structură, care pot fi apoi retransformate în sunetele şi imaginile care le-au produs.

După această intervenţie, Tăun continuă explicaţiile. Pereţii concavi ai camerei erau, probabil, construiţi, în aşa fel încât să devină ecrane pentru imagini în relief.

– Aşa este, confirmă Gromov. Dacă veţi examina bine pereţii, veţi observa o structură de fagure, cu suprafeţe reflectoare îndreptate după anumite unghiuri.

– Acum înţelegi ce s-a întâmplat, Ilona? întrebă Tăun.

– Da, sigur, şocul a declanşat aparatul şi, din întâmplare, a declanşat mersul înapoi, iar poziţia întoarsă a cutiei făcea să apară imaginile cu capul în jos. Bine, dar asta e o jucărie minunată, e o adevărată… amintire mecanică. Ia să încerc. Şi după ce învăţă cele câteva mânuiri, iar Gromov întunecă un spaţiu anume ales al camerei, Ilona, cuibărită între cei doi bărbaţi, dădu drumul aparatului. În fata lor se desfăşurau în mijlocul încăperii, întâmplări petrecute cu zeci de ani în urmă. Oamenii erau acolo şi le puteai vedea până şi tresăririle muşchilor feţei. Îi vedeai râzând şi plângând.

Nici Tăun, nici Ilona nu băgau de seamă că înserarea începe sa şteargă contururile obiectelor, căci pe nesimţite se revărsa de sus o lumină identică cu cea de zi. Plafonul radiant intră treptat în funcţiune, inundând partea de încăpere în care se găseau cu o lumină dulce, fără umbre.

Filmul „Aşa s-a născut Sahariana” se desfăşura în faţa celor trei prieteni. În unele locuri, acţiunea se întrerupea, iar comentatorul apărea şi expunea întâmplări care nu

putuseră fi prinse cu cibernonul sau dădea explicaţii acolo unde era nevoie.

– Ştiţi… îmi place uneori la voi, pe Pământ, şopti Ilona.

– Şi ce te face să spui asta tocmai acum? întrebă Tăun.

– Ştiu eu? Poate pentru că retrăiesc ceva din istoria voastră.

Tresăriră amândoi la auzul numelui lui Grigore. Comentatorul vorbea despre accident, despre moartea lui aparentă. Şi continuă:

– Întreaga organizare a experienţelor în regiunea pustiului Kalahari a fost schimbată după criticile care s-au adus conducerii ştiinţifice a operaţiilor, mai ales că se produseseră şi alte accidente.

Grupul libian îşi continua în acest timp neîntrerupt lucrările. Planurile de acţiune erau deseori refăcute şi se propuneau soluţii noi. Priviţi-i pe libieni la lucru!

Şi comentatorul dispăru, lăsând locul unor scene care se petreceau în laboratoare, în uzine subterane, pe terenurile deşertului.

Comentatorul reapăru.

– Cercetătorii ştiinţifici din toate continentele, spunea el, contribuiau la marea acţiune şi comunicau rezultatele cercetărilor întreprinse în sprijinul ei. Pagini de glorie nemuritoare au înscris în cartea istoriei omenirii în acei ani curajoşii scafandri ai nucleului. Aşa erau numiţi de către ziarele vremii fizicienii care participau, în toate continentele, la rezolvarea problemelor pe care le punea gigantica acţiune întreprinsă.

Se realizau pe rând dispozitivele de sinteză a atomilor naturali şi a atomilor de materie cu semn schimbat. Nu trecea lună fără să se comunice o nouă descoperire:

– Sinteza atomului de litiu din heliu şi hidrogen!

– Sinteza atomului de beriliu!

– Sinteza borului!

– Sinteza carbonului!

Şi fiecare sinteză nouă devenea în acelaşi timp un nou

mijloc de producere, mai simplă, mai economică, a unor uriaşe cantităţi de energie.

În acea vreme au fost lansaţi sateliţii ficşi, cosmocentralele planetei. Ei trimit spre noi energia colectată, energie care este focalizată către substanţe formate din atomi grei. Aceşti atomi absorb selectiv energia, şi astfel se produce excitarea lor până la fisiunea nucleară.

Colectarea energiei de către aceste „cosmocentrale burete" şi producerea energiei nucleare prin sinteză dădeau posibilitatea executării unor operaţii de o anvergură fără precedent.

Curând n-au mai fost probleme de nerezolvat: nici încălzirea apelor de lângă coasta vestică a Saharei, nici spargerea munţilor vestici, nici ridicarea unor cantităţi uriaşe de vapori suplimentari din Atlantic prin suflătorul atomic. Un suflător atomic nu este altceva decât o instalaţie submarină de sinteză nucleară, care produce o căldură capabilă să ridice cu 10°—15° Celsius temperatura apelor oceanului. Ea le ridică astfel în trombe uriaşe, capabile să îmbogăţească considerabil atmosfera în vapori de apă.

Duşmanii de ieri ai Saharei, vânturile dinspre Mediterana, deveniră nişte servitori docili, care cărau imense cantităţi de apă spre inima deşertului.

Ionizarea artificială a atmosferei – vechea idee a fizicienei române Ştefania Mărăcineanu – se făcea acum cu mijloace potrivite spaţiilor sahariene. Pulverizarea apei marine, realizată prin suflătorul atomic, trimitea în atmosferă, o dată cu picături fine de apă, sărurile conţinute de apa oceanului.

Existau posibilităţi de a ridica la zeci de kilometri înălţime pulberi de silice, mai bine decât o făceau vulcanii tereştri, mai bine decât a făcut-o, de pildă, în 1933, vulcanul Krakatua sau, în 1912, vulcanul Katman, când erupţii de pulbere şi cenuşă vulcanică au redus

timp de ani de zile transparenţa atmosferei, pe întregul glob pământesc, cu 15—20%.

Mijloacele necesare erau gata. Erau gata mijloacele pentru a produce ploaia şi a transforma Sahara într-o grădină înfloritoare. Omul putea acţiona asupra radiaţiilor solare prin filtre calorice (trimiterea pulberilor în straturile stratosferei), asupra însuşirilor solului (fixarea dunelor şi acoperirea lor cu răşini care menţin umiditatea), asupra mişcării maselor de aer încărcate cu vapori.

În anul 2010, lumea întreagă aştepta grandioasa experienţă.

Şi comentatorul începu sa citească dintr-un reportaj apărut în dârele vremii.

– Ceriul libian este mai albastru ca niciodată. Dar sângele curge astăzi parcă mai repede în venele oamenilor.

O tăcere solemnă acoperă lumea. Staţiile meteorologice transmit comunicatul obişnuit. Cuvintele acestui comunicat sună însă altfel decât de obicei:

– Temperatura în scădere. Presiunea în scădere. La ora 9,20, cerul va fi înnorat peste toată regiunea libiana. Ploaia va începe la ora 10,20. Cerul se va limpezi complet la ora 10,50.

În construcţiile provizorii ale centrului de operaţii s-au terminat toate pregătirile. Nimeni nu are însă răbdare să rămână în camerele răcoroase. Cercetătorii năvălesc afară, sub cerul liber, acolo unde se va înfăptui miracolul.

Alături de el, sute de milioane de oameni din lumea întreagă nădăjduiesc astăzi să vadă un spectacol deosebit la aparatele de televiziune. Sute de milioane de ochi urmăresc imaginea unei bucăţi de cer.

Peste 100 de ciberno-otperatori se găsesc instalaţi pe un platou special, înălţat lângă cartierul centrului libian de operaţii

Este ora 9. La orizont apar imagini de nori tiviţi în

sângeriu. Cu o viteză de necrezut, norii negri acoperă cerul. Către aceşti nori sunt aţintite astăzi privirile cetăţenilor din Alaska şi Australia, din Panama şi Kamciatka, din Arctica şt Antarctica,

Ciberno-operatorii urmăresc cu aparatele lor detaliile fenomenului, iar pe firul cibernonului se înscriu cele mai fine nuanţe de cenuşiu.

Ora 9,50. Cerul libian este negru. Fulgerele brăzdează tot cuprinsul lui. În inimile oamenilor răsună o melodie care este preludiul victoriei. Rostogolindu-se, tunurile bubuie ca tobele unei fanfare cosmice.

Ora 10,00. Cronografele îşi mişcă nepăsător de încet indicatoarele.

Ora 10,01. Pe tabloul de comandă al centrului de operaţii, benzile înregistratoare se mişcă către o linie roşie înscrisă pe hârtia aparatului în dreptul orei 10h 19’ 59”.

Linia roşie a fost atinsă. Sub arcul de triumf al cerului, strigătele de bucurie ale oamenilor anunţă marea victorie a omului. Ele au izbucnit o dată cu răpăitul primei ploi sahariene smulse oceanelor şi atmosferei.

În deşertul libian, mii şi mii de luptători al bătăliei pentru viaţă, uzi până la piele, dar cu sufletul plin de entuziasm, au rămas cu ochii aţintiţi la cer. Şi apa aducătoare de prosperitate sărută solul care milenii la rând fusese încins de dogoarea soarelui.

Aşa s-a născut Sahariana.

Capitolul XIV

EROUL

Câteva zile după sosirea celor doi fugari la El-Solohu, Gromov, Ilona şi Tăun asistau, în aceeaşi lojă, la desfăşurarea celui de-al XII-tea Congres al Saharianei. Era a doua zi a dezbaterilor. Se anunţaseră rapoartele

comisiei de literatură, de medicobiologie, de tehno-fizică.

Ascultând expunerile şi discuţiile, Tăun se simţi mulţumit că nu mai e ţinut departe de viaţa ştiinţifică a epocii. Dar, pe de altă parte, încerca un sentiment dureros de neputinţă. Abia reuşea să urmărească în linii mari problemele dezbătute. Nu limba folosită îl împiedica să înţeleagă. Noile sisteme de calcul, cu simboluri necunoscute, ca şi noile principii teoretice la care vorbitorii se refereau fără încetare, formau o barieră de netrecut, depăşind cu mult pregătirea lui.

Biblioteca mult visată a profesorului Gromov, fişele acestuia, cibernonul, vizita la Institutul meteorologic nu-i ajutaseră până acum prea mult. Citea şi asculta, dar nu înţelegea mai nimic.

Tăun suferea la gândul că e nevoit să înceapă cu alfabetul ştiinţei noi, că va trebui să ucenicească ani şi ani pentru a putea participa – când oare? – la munca de creaţie a societăţii în mijlocul căreia îşi începuse viaţa cea nouă.

Un prieten al profesorului, medic renumit din localitate, îl sfătuise să nu încerce în nici un caz să plece în Europa. Schimbarea de climă ar fi produs în mod cert o înrăutăţire a stării lui fizice. Şi aceasta era pentru Tăun o nouă şi grea lovitură.

Ilona privea atentă oamenii şi lucrurile din jur. O stăpânea un sentiment complex de nelinişte, de curiozitate avidă şi de oboseală.

Profesorul Gromov lua note, privind cu coada ochiului la Tăun.

Deodată, raportorul de la pupitru îşi întrerupse expunerea.

Privirile tuturor fură atrase de ecranul cilindric suspendat în mijlocul sălii, pe care apăru figura vădit tulburată a secretarului de şedinţă. Cu o voce gravă, în care străbătea un tremur abia perceptibil, el pronunţă câteva cuvinte neobişnuite pentru şedinţele de lucru ale

congreselor sahariene.

– Atenţie, atenţie, prieteni!

Un freamăt uşor cuprinse sala. Participanţii ascultau încordaţi, aşteptând vestirea unui eveniment extraordinar.

– Suntem nevoiţi să întrerupem şedinţa. Echipa de control a dat alarma de la Centrala I de alimentare. Automatul de întrerupere a rezonatorilor s-a defectat. Zona din apropierea centralei e radioactivizată. Este necesara o intervenţie imediată pentru întreruperea rezonatorilor. Pericolul avalanşei radioactive fiind iminent, se face apel la voluntari... Sahar Djen, din departamentul Berbera, este chemat să preia conducerea operaţiilor.

O tăcere de mormânt se aşternu în sală.

Sahar Djen păşi spre pupitru.

El pronunţă, pe un ton în care răzbătea gravitatea momentului, cuvintele:

– Lista este deschisă!

Oamenii priveau la cronometrul din centrul sălii cu respiraţia tăiată. Se luminau, rând pe rând, indicatoarele de secundă. Nu se scurseseră încă 60 de secunde, şi în jurul mesei din central sălii erau strânşi opt oameni de vârste diferite.

– Lista este închisă! rosti cu un glas solemn Sahar Djen. Toţi ceilalţi participanţi sunt rugaţi să pornească imediat spre uzinele în care îşi fac schimbul, să îmbrace costumele de protecţie şi să controleze atent servoimpulsoarele. Orice variaţie anormală a curbelor de serviciu va fi comunicată postului 163.

Pe Grigore Tăun îl gâtuia emoţia. Acum el păşea în urma Ilonei şi a lui Gromov spre ieşirea din sală. Voise să se înscrie pe lista voluntarilor. De fiecare dată când se ridica vreunul din cei care plecau spre masa secretarului, avea impresia că este lăsat în fundul unei gropi, din care nu va mai putea ieşi niciodată la lumină.

Ar fi vrut să se ridice de pe scaun, dar îl ţintuise teama că lipsa cunoştinţelor tehnice necesare şi boala l-ar fi împiedicat să ajute, că ar fi încurcat doar operaţiile.

Se simţea ridicol şi neputincios.

Încetul cu încetul, pe măsură ce se apropiau de ieşire, bătăile inimii lui Grigore se liniştiră. Tulburarea însă persista. În timpul drumului către locuinţa lui Gromov – care, datorită vârstei sale, nu mai făcea schimbul la uzine, ci lucra exclusiv în laboratoarele Institutului meteorologic –, Tăun îi puse profesorului diferite întrebări. O făcu de această dată mai puţin din curiozitate, cât din dorinţa de a-şi adormi frământarea.

– Spune-mi, te rog, ce rol au rezonatorii care trebuie întrerupţi? începu el.

– Rezonatorii, dragă Tăune, sunt dispozitive foarte larg folosite în tehnica actuală. Ei produc unde electromagnetice de excitare a diferitelor tipuri de atomi grei şi deci reacţii nucleare înlănţuite care dau energia utilizată pentru punerea în mişcare a dispozitivelor mecanice. Rezonatorii primesc la rândul lor energia de la izolatorii de particule cosmice şi transformatorii energiei acestor particule, care se găsesc instalaţi pe sateliţii ficşi.

Evident, rezonatorii trebuie să funcţioneze strict dirijat, ieşind din funcţiune în momentul în care fisiunea nucleară a substanţelor atacate a început. Dacă continuă să funcţioneze peste durata normală, ei produc dezintegrarea substanţelor stabile care apără şi conservă dispozitivele mecanice, punând în pericol de dezintegrare întreaga instalaţie şi apoi instalaţiile alimentate de centrală…

Profesorul continua să explice, dar Tăun nu-l mai asculta, căci abia acum sezisa adevăratele proporţii ale pericolului.

*

*   *

Un sfert de oră mai târziu erau în locuinţa lui Gromov.

Ilona, care privise pe fereastra camerei nişte straturi de flori de culoare purpurie, se întoarse brusc spre ei.

– Şi eu care credeam că pe Pământ toate sunt stabile, că pământenii nu ştiu ce este teama de moarte!

Felul în care rostise aceste cuvinte descreţi pentru câteva clipe fruntea lui Gromov. El roti comutatorul televizorului şi îşi pofti oaspeţii să se apropie.

– Să urmărim operaţiile de salvare!

Pe un ecran de doi metri pătraţi se desfăşura în faţa privirilor celor trei spectatori un episod al lucrărilor de la centrală. Se auzeau clar, ca din aceeaşi cameră, ordinele scurte ale lui Sahar Djen.

– Controlaţi legăturile costumelor! Georg şi Ivany trec în camera rezonatorilor!

Cei doi oameni se apropiaseră de un perete care se desfăcu în fata lor, lăsând să se întrevadă interiorul unei camere cilindrice, cu tuburi transparente, dispuse în cerc în centrul încăperii.

– Fixaţi ecranele suplimentare de protecţie pe receptoare.

Georg şi Ivany executară mişcările indicate.

– Verificaţi sumar instalaţia. Opriţi curentul de ambele părţi şi ieşiţi imediat!

Atunci se produse un lucru ciudat.

Pe când Ivany se îndrepta spre partea din stânga a tabloului de comutatoare, Georg începu sa privească atent detectorul pe care-l avea la braţ. O clipă se văzu că ezită. Pe urmă, dintr-o dată, o luă la fugă spre uşă. Ieşi şi alergă spre blocul medical.

După un timp, Ivany, care învârtise comutatorul din stânga şi verificase starea instalaţiei, se întoarse la rândul lui şi o porni spre ieşire. Observă însă dispariţia lui Georg. Se îndreptă, calm, dar repede, spre dreapta, învârti comutatorul şi părăsi încăperea.

Cele două laturi ale uşilor blindate se închiseră în urma

lui

*
*   *

În sălile blocului medical, activitatea era în toi. Sala de palpare radioactivă devenise acum principalul punct de examinare.

Toţi cei opt participanţi la operaţiile de salvare se aflau acolo, întinşi pe mesele speciale. Generatorul de radiaţii moi, semidure şi dure funcţiona neîntrerupt.

La pupitrul de observaţie, medicii examinau cele trei copii ale filmului care se desfăşura pe ecranul înclinat.

Benzile receptoare se imprimau cu repeziciune şi pe baza lor se transmiteau către sălile de chemoterapie, fizioterapie şi intervenţii chirurgicale indicaţiile examinatorilor.

Trei mese cu examinaţi lunecau fără zgomot spre sala de chemoterapie. O dată cu deplasarea lor, parveneau medicilor de acolo diagnosticele rezultând din palparea radioactivă.

– Nimic grav, traumă dermică banală.

– Inflamaţie epidermică termală.

– Uşoară congestie emoţională.

Patru mese se îndreptau spre sala de odihnă, în vederea ieşirii din blocul medical.

Masa pe care era întins Ivany se mişca către sala de intervenţii chirurgicale

– Atenţie, calciu radioactiv în parietalul drept şi femurul stâng!

În televizorul din casa lui Gromov nu se mai văzu după aceea nicio imagine. Emisiunea se întrerupse.

Ilona, mai palidă ca de obicei, rămase cu privirea pironită pe ecran. Tăun închise ochii.

Gromov rupse tăcerea.

– Sunt sigur că Ivany va fi salvat. I se va aplica metoda înlocuirii oaselor cu ţesut calcic sintetic. Metoda a fost

preconizată saptămâna trecută, la unitatea de chirurgie a staţiei biologice experimentale. Anterior fusese aplicată la antropoizi, dând rezultate excelente. Observaţiile efectuate timp de doi ani asupra celor trei antropoizi trataţi în acest fel au dus la concluzia că asigură o consolidare perfectă a ţesuturilor, fără influenţe negative asupra restului organism ui ui.

Ilona făcea mari eforturi ca să se smulgă din tulburarea pe care i-o pricinuise urmărirea operaţiilor de salvare. Dar vocea îi era schimbată când i se adresă lui Gromov.

– Ce s-a întâmplat în camera rezonatorilor? Bănuiesc ceva, dar nu mi-e totul clar.

– După toate probabilităţile, spuse Gromov, care, în picioare în mijlocul odăii, întindea către ea un pahar de lacbi – o băutură specific africană, care se prepară din seva palmierului de curmale –, în camera rezonatorilor s-a petrecut un act de eroism. Eroul este Ivany.

E limpede că Georg, urmărind detectorul lui, s-a speriat la apariţia primelor înregistrări ale radiaţiilor nocive. Poate chiar înainte de a fi existat un pericol efectiv. Aşa cum aţi văzut, şi-a luat tălpăşiţa, fără măcar să-l prevină pe Ivany.

Ivany a fost deci nevoit să-şi prelungească şederea în incintă cu timpul care a durat până să-şi dea seama de dispariţia lui Georg, cu timpul necesar pentru a se duce către al doilea comutator, care trebuia întrerupt şi apoi cu timpul de care a avut nevoie pentru a se întoarce de la al doilea comutator până la culoarul din mijlocul sălii.

– Georg s-a comportat îngrozitor. N-aş fi în stare niciodată de aşa ceva, exclamă pe neaşteptate Tăun. Înţeleg teama, mă rog, înţeleg forţa instinctului de conservare, dar – se întrerupse o clipă – e vorba de un tovarăş de acţiune. Şi pe urmă… nimeni nu l-a silit... La urma urmei, mai ştii? Poate că şi eu…

Se opri.

Gromov se apropie de fotoliul lui şi-i puse mâna pe

umăr.

– Nu, Tăune, tu eşti om! Deocamdată mai plăteşti tribut bolii, dar de asta doar nu eşti vinovat. N-ai motive să te îndoieşti la fiecare pas. Vei fi, vei deveni ceea ce ai fost şi ai rămas. Şi chiar mai mult, căci viaţa noastră îţi va oferi prilejul unor desfăşurări mai largi... Acum să ne reluăm programul. Despre Georg şi Ivany vom mai avea prilejul să vorbim când se va „judeca” – ca sa folosesc un termen care-ţi este familiar, Tăune – „Cazul Georg-Ivany”.

– Despre ce judecată e vorba? interveni Ilona.

– Cum să-ţi spun, draga mea, este şi nu prea este judecată ceea ce se va întâmpla.

Pentru a lămuri problema, ar trebui să ţin o cuvântare despre morală şi drept. Cred însă că ai să auzi aşa ceva la judecată. Eu îţi pot spune doar că noi, saharienii, nu prea avem drept. Graniţa dintre ceea ce este neadmis de lege şi ceea ce este neadmis de conştiinţa oamenilor a dispărut. A rămas o singură păzitoare a relaţiilor dintre oameni, o singură judecătoare a acţiunilor omeneşti – conştiinţa colectivă.

Vezi tu, dacă eu şi cu tine şi cu Tăun suntem la fel de revoltaţi de atitudinea lui Georg şi la fel de bucuroşi, ba chiar mândri de curajul lui Ivanv, înseamnă că majoritatea oamenilor vor privi la fel acţiunile lor. Şi dacă este aşa, unul va fi răsplătit şi celălalt sancţionat. Aşa-zisa „judecată” este înfăţişarea celor doi oameni în faţa semenilor lor, discutarea modului în care au acţionat. E un prilej pentru conştiinţa colectivă de a-şi spune cuvântul.

În acest moment, crainicul staţiei locale de televiziune, care îşi reluase funcţionarea după o scurtă întrerupere, anunţă că avalanşa radioactivă fusese oprită. Răsuflară cu toţii uşuraţi.

Câteva minute mai târziu, Gromov simţi în mână undele semnalizatoare ale televizofonului.

Ridică braţul, pentru ca să vadă cine îl cheamă. Recunoscu imediat vocea şi chipul lui Iuk, profesorul de tehnofizică de la Şcoala de cultură Intermediară nr. 1. Zâmbetul lui deschis se distingea clar pe ecranul rotund.

– Precum vezi, pericolul a trecut, bătrâne. Pot veni până la tine?

– O clipă. Nu sunt singur. Să-mi întreb oaspeţii… Sunteţi dispuşi să primiţi acum vizita prietenului Iuk, ghidul pe care vi l-am ales pentru zilele următoare?

– Să vină, spuse Ilona, să vină!

Tăun făcu un semn stânjenit de încuviinţare,

Gromov răspunse interlocutorului său.

– Poţi veni, te aşteptăm!

Ilona se duse să se schimbe în camera ei. După ce o conduse, Gromov se întoarse la Tăun şi ieşiră amândoi pe terasa locuinţei.

Tăun privea cu aceeaşi curiozitate ca întâia oară cerul, pe care se stingea licăritul stelelor abia apărut. Lumina artificială nocturnă, cu nuanţa ei vag albăstruie, acoperea lucrurile, care-şi pierdeau treptat umbrele. Răcoarea şi mirosul florilor învăluiau totul. Noaptea sahariană cobora peste El-Solohu.

Capitolul XV

LOCAL VEAC XXI

O dată cu Iuk pătrunse în locuinţa lui Gromov o unda plăcută de agitaţie.

Întreaga lui făptură respira echilibru şi forţă. Înalt, suplu, cu umerii largi, se mişca atât de firesc, încât părea de când lumea prietenul Ilonei şi al lui Tăun. Părul lui bogat, blond, încorona o figură ovală, cu ochi migdalaţi, – mongolici, cu fruntea largă şi netedă. Zâmbea prietenos.

Tunica largă cu mâneci scurte, verde deschis, se îmbina armonios cu pantalonii scurţi, de culoarea

nisipului. Sub tunică avea o cămaşă de culoarea ivoriului, mulată perfect pe corp, iar peste haină se răsfrângea un guler dintr-un material care părea că nu are grosime.

Se apropiase de Ilona ca de o veche cunoştinţă, de îndată ce intrase în cameră. O privi o clipă drept în ochi şi spuse:

– Da, Ilona. Semeni cu imaginea pe care mi-am făcut-o despre tine după descrierea sumară a profesorului Gromov.

Şi, întorcându-se spre Tăun:

– Am fost nerăbdător să te cunosc, Tăune. De altminteri, îţi datorez primele mele cunoştinţe de climatologie. Una dintre cărţile de popularizare pe care le-ai scris este şi astăzi în biblioteca mea. Am răsfoit-o înainte de a veni aici.

Tăun simţea că roşeşte. Îi făcea plăcere să audă pomenindu-se despre lucrările lui, despre epoca sa de creaţie. Dar cât de departe erau acele vremuri. „

Discuţiile porniră vii.

Iuk glumea, răspundea la întrebări, făcea planuri de excursii şi de vizitare a ţării. Era deosebit de atent cu Tăun. Răspundea amănunţit la întrebările pe care acesta i le punea. Exprima totul cu simplitate, uşor. Uneori, atunci când i se părea că nu poate da un răspuns competent, spunea:

– Nu ştiu. Trebuie să mă mai gândesc la problema asta, să mai consult niscaiva lucrări de specialitate,

Alteori îi cerea lui Gromov să-i dea o mână de ajutor.

Ilona era cuprinsă de o voioşie neobişnuită. Punea întrebări cu privire la elevii din clasa lui Iuk, despre progresele medicinei, despre sport, despre excursiile interplanetare. Uneori răspunsurile primite o făceau să râdă din toată inima.

– Spune-mi, Iuk, întrebă Tăun, s-a creat hipnobioscopul – aparatul cu ajutorul căruia înveţi dormind –, preconizat de americanul Hugo Gemsbach în cartea lui din 1911

„Ralph 184 0 41 +”?

– Nu, asta nu. S-a experimentat însă – mi se pare – un sistem asemănător. Încercând să înveţe în somn noul sistem de calcul variational, cei mai mulţi… au avut coşmaruri. Aşa că s-a renunţat la idee. De altfel, continuă el, este, desigur, absurd să atribui creierului adormit funcţii active. Scoarţa trebuie să se odihnească.

– Nu-mi prea făceam nici eu iluzii, dar trebuie să mărturisesc că mi-ar fi plăcut un asemenea sistem. Şi desigur că nici ziarul nu se citeşte dormind?

– Se mai întâmplă să adormi citind ziarele, mai ales dacă ai nefericita inspiraţie să urmăreşti pagina umoristică a gazetei noastre locale… Dar să citeşti dormind, asta nu.

Ilona râdea şi-i molipsea şi pe ceilalţi cu râsul ei, oprindu-se uneori brusc când observa cum prin ochii lui Tăun trecea o umbră de amărăciune.

Gromov le aminti deodată de mâncare, şi Ilona se declară gata să înghită trei porţii de gulaş, cu găluştele respective.

– Dar unde mâncăm? întrebă ea.

– În esenul locatoriului meu, dacă vreţi, spuse Iuk,

– Ce înseamnă „esen”, ce înseamnă „locatoriu”? vru să ştie Ilona.

– Esen, de la cuvântul german respectiv, înseamnă sala în care mănânci. Iar locatoriu este blocul care cuprinde apartamentele individuale de locuit şi sălile comune de citit, de sport, de studiu, esenu-rile şi aşa mai departe. Casa profesorului Gromov, în care locuiţi voi de când aţi venit la El-Solohu, este o casă individuală – „bătrânească”, cum i se spune acum. Eu prefer locatoriu! – pentru comoditatea lui.

– Nu, nu vreau la esen, spuse Ilona. Se gândi o clipă şi apoi, cu degetul la tâmplă – ca şi cum i-ar fi venit o idee ieşită din comun –, declară:

– Vreau să mergem la un local!

De astă dată, Iuk fu cel nedumerit.

– Local? Ce-o mai fi şi asta? Rădăcina este sigur latinească – locus, loc – ca şi în cuvântul locatoriu; terminaţia însă nu-mi spune nimic.

– Prea multe amănunte n-aş putea să-ţi dau nici eu, spuse Ilona, deoarece pe satelitul nostru jupiterian n-am avut localuri. Am citit însă o descriere într-un roman italian şi cred că mi-ar plăcea. Se mănâncă, se dansează, se cântă şi se petrece. Cei doi pământeni îţi vor putea, desigur, da lămuriri suplimentare.

Gromov surâse.

– Cred că n-o să-ţi putem satisface acest capriciu, în afară de cazul când Iuk va organiza un local ad-hoc. Să te vedem, tinere! se adresă el acestuia. Cred că ai înţeles că este vorba despre sistemul folosit de oamenii trecutului pentru a fugi de singurătate adunându-se laolaltă în case unde se înveseleau în mod artificial.

– S-a făcut, exclamă vesel Iuk, făcându-i cu ochiul lui Gromov. Vă voi conduce la un local, la un local veac XXI.

Profesorul îl privi mirat, dar nu zise nimic.

Ieşiră cu toţii.

Hotărâseră să meargă pe jos. Iuk şi Ilona păşeau alături în urma lui Tăun şi a lui Gromov. Seara sahariană îi învăluia pe toţi cu arome de portocali şi floarea amurgului. O boare plăcută bătea dinspre lacul central. Ca şi ei, în grupuri de doi sau trei, iar uneori în grupuri mai mari, saharienii se plimbau pe aleile pentru pietoni.

Ilona privea în jur. De ce i se păreau toate atât de calde, de apropiate? Oare vocea de bariton a lui Iuk să fi avut acest efect? Sau faptul că în cartierul în care se găseau nu domnea mişcarea febrilă de pe străzile centrale ale oraşului saharian?

Din când în când, câte un helicopter cobora din înălţimi şi se aşeza cuminte pe marginea aleii, lăsând să coboare bărbaţi şi femei. Unii aveau atârnate de umeri nişte obiecte care erau desigur cutii pentru diferite

instrumente muzicale, ca viori, flaute, clarinete, ferăstraie. Pretutindeni domnea animaţia, veselia, exuberanţa.

Privirea Ilonei fu atrasă de un grup de trei fete şi trei băieţi îmbrăcaţi în costume neobişnuite. Păreau ieşiţi din paginile unui roman descriind viaţa de la curtea regilor Franţei din veacul al XVIII-lea. Se remarcau rochii cu fuste înfoiate şi pantofi cu tocuri foarte înalte.

– Ce-i cu ăştia, Iuk? Mama îmi povestea că aşa se îmbrăcau oamenii la balurile costumate de la Budapesta.

– Merg şi ei la local, răspunse el zâmbind cu subînţeles.

– Poate că trebuia să mă fi îmbrăcat şi eu într-un anumit fel?

– Nu-i nevoie, răspunse Iuk, abia stăpânindu-se să nu râdă.

Ajunseseră într-o piaţetă rotundă. Spre ea se scurgeau numeroase grupuri de pe aleile radiale. Acum cei mai mulţi străbăteau piaţeta, luând-o în aceeaşi direcţie.

Curând se deschise în faţa lor un mare parc-arenă. Mii de oameni ocupau aici un fel de loji-boschete, în care se găseau scaune şi măsuţe. Lojile-boschete erau aşezate la diferite înălţimi, în mai multe rânduri, formând nişte potcoave, paralele unele cu altele, în jurul unei scene centrale. Privită mai îndeaproape, scena se dovedea formată din mai multe platouri circulare, înălţate pe nişte suporţi metalici.

Iuk conduse grupul printre loji, până ce găsi una liberă. Îi pofti să se aşeze pe scăunelele din jurul mesei. Deschiderea largă a lojilor-boschete era îndreptată spre arena centrală. Din toate punctele se vedea la fel de bine.

Interiorul lojei avea o amenajare specială. Ca şi pe aleile grădinilor şi parcurilor, solul era acoperit de o masă plastică verde, lavabilă şi elastică. În centrul lojei se afla o mică fântână arteziană, cu câteva butoane. Unul dintre

ele comanda ţişnirea apei, iar altele a băuturilor răcoritoare; patru butoane comandau băuturi nutritive.

Ilona se juca apăsând pe butoane, muindu-şi vârfui limbii în băuturile care erau prinse într-un fel de pahare. Acestea se fabricau pe loc, dintr-un lichid vâscos, care se scurgea în jurul unei forme, şi se usca la aer aproape instantaneu.

Ilona îi servea pe toţi. Îi obliga să bea. Apoi, vrând să-l necăjească pe Iuk, spuse:

– Bine, dar eu vreau gulaş, vreau pâine, vreau să muşc!

Cu un aer mucalit, dojenitor, Iuk răspunse:

– Asta nu se cuvine într-un local veac XXI.

În acest timp, Tăun şi Gromov discutau.

Bătrânul profesor simţea că prietenul lui era încă cu gândul aiurea. Bănuia şi motivul neliniştii care punea încetul cu încetul stârnire pe ei.

Veselia Ilonei îl rodea pe Tăun; îl fermeca şi-l rodea. Discuţia dintre ea şi Iuk, vioaie şi proaspătă ca o dimineaţă de primăvară, îl tulbura. Ar fi dorit, da, ar fi dorit ca acest om să nu fi apărut în calea lor niciodată.

Zumzetul general care acoperea parcul întreg, strigătele vesele şi râsetele care ţâşneau din loc în loc lăsară locul unei linişti care devenea din ce în ce mai transparentă. Şi în mijlocul ei, toată lumea putu auzi limpede vocea unui crainic care anunţa:

– Astăzi se prezintă departamentul Igargar.

Tăcerea deveni generală. Ochii tuturor erau aţintiţi spre podiumul central, care se înălţa lent. Purta pe el un grup de cinci fete şi cinci băieţi, ale căror corpuri şi veşminte, în ansamblul lor, îţi dădeau impresia unui val de nisip mişcător.

Iuk puse la punct dispozitivul optic de pe măsuţa la care stătea alături de Ilona.

Acum cei de pe scenă erau aproape. Se putea distinge fiecare fald al rochiilor, fiecare trăsătură a feţei băieţilor

şi fetelor.

O melodie dulce şi molcomă, venită parcă din mari depărtări, însoţea mişcările lente, dar de o puternică expresivitate, ale grupului. Apoi mănunchiul se desfăcu, lăsând să apară în toată splendoarea lor trupurile graţioase şi elastice.

Dansau. Dansul, când liniştit ca apele lacului, când învolburat ca talazurile furioase, când pâlpâitor, spunea o poveste.

Era o poveste de dragoste.

Pentru Ilona, totul era atât de nou, atât de neaşteptat, încât restul lucrurilor dispăru. Exista numai acel podium, strălucitor ca fildeşul lustruit, pe care se împleteau armonios cele zece trupuri.

După aplauze, o voce rosti numele celor care dansaseră.

Rând pe rând urcară pe podiumurile centrale cele mai diferite formaţii. Câte unul, câte trei, câte zece – dansatori, cântăreţi, mimi.

Se întâmpla ca toate cele trei podiumuri să fie ocupate simultan. Atunci Iuk cerea părerea celorlalţi. Întorcea apoi două comutatoare şi nu se mai auzeau decât sunetele podiumului ales. Numerele prezentate pe celelalte podiumuri deveneau atunci un decor mut.

O singură dată îşi manifestă Tăun preferinţa pentru unul din podiumuri. O tânără din Igargar cânta „Cântece de-ale bunicii”. Da, acolo, în mijlocul Saharianei, răsunau, dulci şi melancolice, sunetele unor cântece populare româneşti.

Şi Tăun trăi clipe de amintiri vii, în care se amestecau privelişti carpatine cu chipuri dragi, înveşmântate în îi şi fote. Dacă nu s-ar fi stăpânit din toate puterile, ceilalţi ar fi putut vedea lacrimi pe chipul lui.

Câteva podiumuri erau rezervate spectatorilor care voiau să danseze.

Cu greu s-ar fi putut preciza clipa în care încetaseră

reprezentaţiile şi începuseră dansurile în doi. Ba chiar în timp ce pe unul din podiumurile centrale se mai putea urmări sceneta „violonistul şi elevii săi”, susţinută de un pantomim, podiumurile speciale primeau dansatori-perechi de toate vârstele, înveşmântaţi în costume multicolore.

Ilona nu mai cunoscuse niciodată veselia din seara aceasta. Râdea la fiecare glumă, la fiecare cuvânt neaşteptat. Dar luă o figură gravă când în faţa ei se ivi un tânăr înalt, cu părul ca tăciunele. Îi vorbea şi ea nu ştia ce are de făcut. Se uită pe furiş la Iuk şi la Grigore.

Băiatul îi spunea că n-a mai văzut-o niciodată, dar că o roagă sa danseze cu el. Iuk zâmbi, şi Ilona plecă spre unul din podiumuri, condusă de acel tânăr necunoscut. Privirea tristă a lui Grigore o urmări până ce se pierdu în mulţime.

Dansa între perechi pline de voioşie. Făcuse încă în sanatoriu scurte exerciţii de dans, recomandate de medici. Erau singurele exerciţii mai plăcute. Şi deşi obosea şi acum, iar picioarele începuseră s-o doară, în ciuda ritmului destul de lent al saharianului – dans asemănător cu valsul, Ilona gusta cu toate fibrele făpturii ei această senzaţie de nou, ameţitoare şi plăcută.

Nu înţelegea bine ce-i spunea partenerul. Dar rotirea aceea pe luciul podiumului, privirile celorlalţi, aerul înmiresmat şi muzica limpede, învăluitoare, făceau să se şteargă limitele. I se părea că e acolo de mult…

Partenerul ei se opri. O conduse spre locul de unde o luase şi se pregătea să-şi ia rămas bun de la ea.

Ilona se întreba ce-i spusese oare în tot timpul cât dansaseră? Nu reuşise să reţină nimic. Îşi puse singură diagnosticul stării ei: „Prea multe impresii pe un fond psihic neobişnuit cu variaţia rapidă!”

Şi, întorcându-se către tânărul ei partener, privindu-l cu ochii ei neobişnuit de albaştri, îi zise râzând;

– M-am purtat ca o proastă, nu? Sunteţi binevoitori şi

drăguţi voi, saharienii, dacă m-ai suportat fără să crâcneşti.

Tânărul saharian zâmbea,

– Sunt gata să mai suport calvarul ăsta de multe ori.

Nu acest răspuns, care-i făcea plăcere, ci senzaţia că el părea să fi înţeles repede că ea dansase pentru prima oară cu un bărbat străin, pe meleaguri pământeşti, o făcu pe Ilona să exclame, adresându-se lui Iuk;

– Sunt inteligenţi saharienii – ăsta-i un lucru sigur!

Mai era ameţită. Nu-şi dădea seama de starea celorlalţi. Nici de încordarea lui Tăun, pe care altădată ar fi simţit-o chiar înainte de a te manifesta într-un fel oarecare.

Gromov aminti într-un târziu de plecare. Trebuiau să se odihnească. El mai avea doar câteva ore până la începerea programului de lucru. Urma să facă o comunicare la Congresul Saharianei, care-şi relua a doua zi lucrările, întrerupte de accident.

Cu toate protestele Ilonei. Care ar fi vrut să rămână toată noaptea acolo, plecară.

Conducându-i spre locuinţa profesorului, Iuk le explică celor doi evadaţi că „localul veac XXI” era de fapt unul dintre sutele de parcuri ale oraşului, în care se produceau saharienii care socoteau că au foc sacru. Toate înregistrările fotosonice se adunau în faţa comisiei artistice, care tria talentele cele mai expresive şi le aduna pentru întrecerea centrală, care avea să aibă loc la serbările aniversării transformării marelui deşert african.

După baia cu săruri şi după duşul rece Gromov, Tăun şi Ilona se retraseră fiecare în camerele lor. În patul cu aşternut elastic şi peros, Ilona trecu în câteva clipe în lumea visurilor.

Visă despre câmpuri întinse, peste care zburau fluturi viu coloraţi; despre lacuri liniştite, a căror oglindă era despicată de luntri de forme elegante; despre peşteri,

unde lumina lanternelor descoperea contururi neaşteptate. Mulţimi imense şi pestriţe de oameni se agitară apoi în faţa ei, unduind când într-o parte, când într-alta.

Şi totul se petrecea parcă în ritmul unei melodii indiene pline de o graţie minunată, care chema la dans întreaga făptură.

Iar Iuk, apărând în mijlocul scenei, dansa frenetic şi vesel ca Puk, din „Visul unei nopţi de vară”. Şi Grigore era trist, nespus de trist…

Capitolul XVII

PROCESUL (Morală şi drept)

Ziarele departamentale şi centrale dezbăteau pe toate feţele cazul Ivany-Georg. În primele trei zile după operaţie, comunicatele asupra evoluţiei stării bolnavului apărură din şase în şase ore. În a cincisprezecea zi se anunţă prin toate mijloacele de difuzare:

– Ivany este complet restabilit.

În revista „Litere” apărură trei poezii închinate acţiunii eroice a lui Ivany.

Săptămânalul „Psihos” publică două studii cuprinzătoare despre curaj şi laşitate, despre educarea raţională a tineretului.

„Câmpul nuclear”, o cunoscută revistă de fizică, trata problema rezonanţei dirijate şi supunea unei critici nimicitoare construcţia centralei de alimentare. Era absolut necesară neutralizarea ei şi construirea unei noi centrale. Ce rost mai aveau dispozitivele cu ecrane de protecţie, când laboratorul central de tehnofizică elaborase un proiect de rezonatori inversori, care în momentul când substanţele excitate ajungeau la un anumit grad de emisie începeau să acţioneze în sens

opus, devenind absorbanţi de particule emise şi neutralizatori?

Revista „Veacul al XXI-lea” trata problema din punctul de vedere al omului nou, al omului societăţii înaintate, şi pregătea opinia publică pentru şedinţa de examinare a acţiunii de la centrala de alimentare.

*

*   *

Şi ziua şedinţei veni.

Sala era arhiplină. Oamenii şedeau tăcuţi, iar chipurile lor exprimau seriozitatea cu care priveau întâmplările puse în discuţie.

Tăun şi Ilona îi recunoscură pe Georg şi Ivany, pe care îi urmăriseră în televizor în timpul operaţiei de salvare. Se mai aflau acolo – le spuse Iuk – reprezentanţi ai publicaţiilor, reprezentanţi ai autorităţilor locale (aleşi pe câte un an), oameni din toate părţile Saharianei, precum şi invitaţi din alte confederaţii. Nu lipseau nici conducătorii uzinei unde-şi făceau cei doi schimbul, foştii lor profesori şi colegi. Feţele unora dintre ei exprimau amărăciune, ale altora – compătimire sau mânie; în orice caz se vedea participarea deplină la proces. Privindu-i, aveai certitudinea că în sală nu se găsesc oameni indiferenţi fată de cele ce se întâmplă.

La aceşti participanţi prezenţi trebuiau însă adăugaţi cei care urmăreau şedinţa cu televizoarele, asistenţi nevăzuţi, dar cu mult mai numeroşi.

Colectivul prezidial era alcătuit din colegi de uzină ai lui Ivany şi Georg. Conducerea şedinţei fusese încredinţată lui Gromov.

La ora stabilită, preşedintele se ridică şi rosti, în mijlocul unei tăceri depline, cuvintele de deschidere:

– Supunem discuţiei publice atitudinea lui Ivany şi Georg în cursul operaţiilor de salvare de la centrala de alimentare. Ivany are cuvântul.

Privirile tuturor se îndreptară spre Ivany, care pornise spre pupitru. Un ropot de aplauze îl împiedică câteva minute să-şi înceapă declaraţia.

Gromov ceru să se facă linişte.

Şi Ivany vorbi.

El începu prin a spune că a acţionat împins de simţimântul că de fiecare mişcare a lui depind vieţi omeneşti, vieţile dragi ale prietenilor, ale copiilor, ale profesorilor, vieţile a milioane de oameni pe care nu-i cunoştea. Arătă apoi că Sahar Djen a condus în mod exemplar operaţiile, calculând cu precizie durata admisibilă a rămânerii în sala rezonatorilor.

Ivany mărturisi că a avut şi el un moment de spaimă când a observat înregistrările detectorului de radiaţii, dar încrederea în oamenii care l-au trimis, dragostea pentru cei dragi care aşteptau în afara zidurilor, conştiinţa că mişcările lui sunt urmărite de milioane de oameni i-au condus paşii.

După părerea sa, vina lui Georg nu trebuia exagerată. Atitudinea unui om nu poate fi judecată în afara condiţiilor în care s-a manifestat. În timpul acţiunii de salvare, Georg se găsea într-o stare sufletească foarte proastă. El – Ivany – ştie că Georg suferise o dureroasă dezamăgire. Câteva zile înaintea congresului, referatul său supus discuţiei colectivului de fizică al departamentului Tugur fusese respins, fără un cuvânt de încurajare, fără o indicaţie pentru viitor.

Oferindu-se voluntar, în ciuda stării în care se afla, comisese de fapt un act de desperare. Desperarea nu este însă o bună sfetnică…

Sute de priviri erau aţintite asupra lui Ivany. Cei care nu-l cunoşteau crezuseră la început că descoperă tâlcul acestor cuvinte neaşteptate: era erou şi voia sa apară ca un erou generos. Dar prietenii şi colegii lui nu îi bănuiau de o asemenea micime. Şi pe măsura ce vorbea, timbrul cald şi convingător al cuvintelor sale pleda pentru

sinceritatea lui şi îi cucerea pe toţi.

Cei care l-au împins la acest act de desperare sunt cel puţin la fel de vinovaţi ca şi Georg, continuă Ivany. El cere sancţionarea şefului catedrei de fizică din Tugur şi a reprezentantului educaţiei universitare din Comisia de coordonare a Tugurului. Celor care mânuiesc inimile şi minţile oamenilor nu li se poate îngădui nici nepriceperea, nici nepăsarea şi, mai puţin decât orice, cruzimea. Asemenea oameni erau ţintuiţi la stâlpul infamiei şi cu o sută de ani în urmă.

– După părerea mea, spuse el în încheiere, Georg are toate circumstanţele uşurătoare de partea sa. Aş îndrăzni să afirm că societatea noastră nu face încă îndeajuns pentru a cultiva în om dragostea de om. Da! Eu socotesc că o schimbare în această direcţie, care să se facă simţită în literatură, în artă, în şcoala iniţială şi intermediară, ar fi de dorit. Iar şedinţa noastră de astăzi trebuie să se ocupe şi de toate acestea, sugerând ce este de făcut.

Rugăm cititorii să ne trimită impresiile şi sugestiile lor asupra lucrărilor publicate în colecţia noastră pe adresa Bucureşti, Raionul I. V. Stalin, Casa Scînteii, Piaţa Scînteii Nr. 1, Redacţia revistei „Ştiinţă şi tehnică". Telefon 7.60.10 int. 1571-1164.

Colecţia „Povestiri ştiinţifico-fantastice" apare la 1 şi 15 ale fiecărei luni, în 32 pagini, preţul de 1 leu exemplarul.

Abonamentele se fac la oficiile poştale, factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii.

Preţul abonamentelor :

3 luni . . . . . . 6 lei
6 luni . . . . . . 12 lei
1 an . . . . . . 24 lei

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ - PREŢUL 1 LEU

Cuvântul lui Ivany lăsă o impresie puternică. În sală domni câtva timp liniştea. Apoi tot mai mulţi ochi se îndreptară spre cel care pusese în pericol viaţa acestui om. Ce gândea oare el?

Georg simţea că-i fuge pământul de sub picioare. Îl frământa un singur lucru: voia să scape, să scape, să scape. Îl ardea ca un fier roşu privirea Indirei, prietena dragă, aţintită desigur, de undeva, de departe, asupra lui.

Îşi pregătise de zeci de ori o declaraţie plină de abilităţi şi scuze. Voia să-şi recunoască o parte din vină. Apoi intenţionase să invoce în mod subtil o greşeală a conducătorului operaţiei (unele publicaţii împărtăşeau acest punct de vedere), pentru ca să-şi apere comportarea. Îi zbârnâiau prin minte resturi ale discursului pregătit: „Sahar Djen n-ar fi trebuit să le dea detectoarele cu ei”… „De ce nu a încercat mai întâi o altă întrerupere a rezonatorilor, de pildă prin defectarea lor din afară?”… „Aş fi vrut să-l strig pe Ivany, dar astfel aş fi compromis întreaga acţiune determinându-l şi pe el să plece”…

Dar toată pledoaria lui începuse să se clatine atunci când auzise primele cuvinte rostite de Ivany. Şi ea se năruia acum definitiv în faţa acestei tăceri, pe care el trebuia s-o curme, a acestei tăceri care creştea cu fiecare fracţiune de secundă, mută, imensă, – grea ca oţelul.

Se ridică ca un automat de pe locul lui şi se îndreptă spre pupitru. Tâmplele îi zvâcneau, privirile-i rătăceau în neştire. Ce avea să spună tuturor acestor oameni? Intenţia lui de a ocoli adevărul îi apăru acum în toată hidoşenia ei atavică.

Şi în tăcerea sălii se auziră cuvintele lui, reproduse de zeci de megafoane.

– N-am nimic de adăugat. Atitudinea mea a fost inumană şi antisocială. Daţi-mi mijlocul de a-mi răscumpăra greşeala.

Cu privirile rătăcite, se îndreptă spre locul lui şi se prăbuşi pe scaun.

Preşedintele se sfătui cu cei din jur. Se discuta propunerea lui Gromov de a suspenda şedinţa, ţinând seamă de starea lui Georg. Tăcerea publicului din sală era plină de frământare, de încordare. După câteva minute, juriul confirmă propunerea unui membru al colectivului prezidial – de a se continua şi termina soluţionarea cazului.

Se simţi, deşi neexprimată, aprobarea sălii.

(continuare în numărul viitor)